

Sammensetningen

av

TF medlemmene

Rapport oktober 2024

Bakgrunn

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) er et særorgan registrert som «Annen juridisk person» hvor TF medlemmene utgjør øverste ledelse. Valg av TF medlemmene følger kommunevalgperioden. Det er 3 organer som velger TF medlemmene, Fellesmøte velger 5 medlemmer med 5 personlige stedfortredere, Karasjok kommune velger 2 medlemmer med personlige stedfortredere og Tana kommune oppnevner 2 medlemmer med personlige stedfortredere.

Tanaforskriften er hjemlet i Tanaloven og har som formål «Formålet med denne forskriften er å etablere lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget, og å legge til rette for at forvaltningen av vassdraget sikrer fiskebestandene i Tana som naturgrunnlag for bosetting og for samisk kultur.

Forskriften skal ivareta de fiskeberettigedes særskilte rettigheter jf. § 3, lokalbefolkningens rett til stangfiske jf. § 4 og andres adgang til fiske jf. § 5.»

Høsten 2023 var det ny kommunevalg periode og alle tre organene valgte/oppnevnte sine TF medlemmer. Det kom klage på gjennomføring av valgene på fellesmøte. Det ble gjennomført nytt fellesmøte 6.1.24 med vedtak «Møtet vedtok å godkjenne valgene fra fellesmøte i Sirma med et forbehold – at det innkalles til nytt valgmøte, der nye medlemmer velges innen 1. mai.»

Det ble avholdt nytt fellesmøte 24.04.24 hvor nytt valg ble gjennomført. Det er sendt klager på valgene til Klima og miljødepartementet (KLD). KLD har sendt brev til TF «Angående sammensetningen av medlemmer i Tanavassdragets fiskeforvaltning»

Brevet er senere moderert i en e post sendt 08.05.24 fra Julie G Howden (KLD) om at TF må selv finne en løsning på sammensetningen.

TF har vedtatt i sak 47/2024 utnevnt et utvalg for å utrede om TF og fellesmøte er bundet av likestillingsloven og geografisk spredning av TF medlemmene og om KLD har styringsmyndighet ovenfor TF jf. deres brev av 30.04.24

Forord

Tanavassdragets fiskeforvaltning er bedt av klima og miljødepartementet (KLD) om å rette opp i TF sin sammensetning. Som svar på dette oppnevnte TF et utvalg som skulle se på sammensetningen av TF medlemmene

TF sitt Sammensetningsutvalg legger frem en enstemmig rapport ang TF medlemmene sin sammensetning.

Som en del av arbeidet har sammensetningsutvalget også dristet seg å komme med anbefalinger for å øke kvinneandelen og sikre geografisk spredning blant laksebreveiere sine TF medlemmer.

1. Selv om fellesmøtet for fiskeberettigede ikke er bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter, så anbefaler utvalget at TF ser nærmere på tiltak for å øke andelen kvinner i styret.

TF bør vurdere å endre valgreglene slik at hustrandsmedlemmer eller andre med fullmakt fra den med laksebrev, kan inneha verv som TF medlem. Det er flest menn som i dag innehar laksebrev og ved å endre på valgreglene kan flere kvinner stille til valg. Det bør også ses på andre tiltak, som å utarbeide en handlingsplan for å rekruttere kvinner, samt en bevisstgjøring innad i TF styret med mål om å oppnå kjønnsbalanse. Tiltakene er ikke uttømmende, utvalget mener det er viktig at TF i samarbeid med laksebreveierne finner de beste løsningene med det mål å ha et forvaltningsorgan med lik kjønnsbalanse.

2. Selv om fellesmøte ikke er bundet av geografisk spredning av TF medlemmene bør TF gå i dialog med laksebreveiere for å sikre geografisk spredning av TF medlemmene fra begge kommunen. I dette arbeidet bør som i 1. punkt, TF ta sikte på å øke andelen valgbare TF medlemmer gjennom å øke engasjementet blant laksebreveiere og at hustrandsmedlemmer kan velges.

11. oktober 2024

Rune Aslaksen

Torild Tueeng

Kjell Olav Guttorm

Konklusjon

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) er et lokalt forvaltningsorgan som skal forvalte de privatrettslige forholdene i Vassdraget. TF skal også ivareta de økonomiske interessene som laksebreveierne har. TF sine oppgaver og myndighet er overaskende lik andre lokale fiskeforvaltere.

TF kan ikke ses som et offentlig organ jf. Offentleglova. Selv om TF skal følge forvaltningsloven og mottar offentlig tilskudd endres ikke organet TF til et offentlig organ.

TF velger ikke medlemmer selv men er sammensatt av medlemmer som velges av Fellesmøte, Tana- og Karasjok kommune. De overordna reglene for valg er beskrevet i Tanaforskriften. KLD skriver «Bestemmelsen i Tanaforskriften § 8 gir kun overordnede rammer for gjennomføring av fellesmøtet, og legger ikke nærmere føringer eller begrensninger hva gjelder valg av representanter»

Videre skriver kld «Valg av representanter til TF gjelder valg av hvem som skal ivareta de privatrettslige rettighetene i vassdraget de kommende årene. Dette er altså et område som TF og rettighetshaverne skal forvalte selv, og hvor departementet ikke har noen myndighet»

Professor Solheim konkluderer i sin rapport

- Fellesmøtet for fiskeberettigede er *ikke* bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter
- Fellesmøtet for fiskeberettigede kan *ikke* pålegges å ta geografiske hensyn ved valg av egne representanter
- Kommunene Tana og Karasjok *er* bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved oppnevning av representanter til TF
- Tana og Karasjok kan også måtte hensynta den samlede kjønnsbalanse i TF hvor de fiskeberettigedes valg er kjønnsunyansert, og hvor det er mulig å korrigere for dette
- Departementet kan kun gripe inn ovenfor de fiskeberettigedes valg av representanter til TF hvor de har klar hjemmel for dette. Ovenfor kommunenes oppnevning, må de også i utgangspunktet ha et rettsgrunnlag

KLD har ikke vist til hjemler hvor de kan gripe inn i valgene av TF medlemmer. KLD har heller ikke vist til hjemler som kan begrense TF sin vedtakskompetanse som for eksempel å ansette direktør/daglig leder, vedta økonomiske beslutninger osv. Selv om Karasjok kommune ikke tilfredsstillende likestillingsloven har ikke KLD vist til rettsgrunnlag som gjør at dem kan gripe inne i kommunens oppnevning av TF medlemmene.

TF sin sammensetning og konstitueringen 13.05.2024 av TF medlemmene er gyldig

Organene som har valgt TF sine medlemmer har krav på at TF medlemmene sitter som fullverdige TF medlemmer og har den nødvendige vedtakskompetansen jf. Tanaforskriften

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn	2
Forord	3
Konklusjon	4
Innholdsfortegnelse	5
Utvalget og Mandat.....	7
Oppstart Tanavassdragets fiskeforvaltning.....	8
Tanavassdragets fiskeforvaltning sine oppgaver og myndighet	9
Oppgaver og myndighet overført ved oppstart	10
Oppgaver og myndighet ved ny avtale med Finland om fiske i tanavassdraget.....	10
Drøfting	12
Valg av medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning.....	13
Valg av medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning er hjemlet i Tanaforskriften § 6.....	13
Professor Stig H Solheims vurdering av sammensetning av TF medlemmene	15
Konkret ble følgene problemstillinger stilt til Professor Solheim	15
Professor Solheim sin hovedkonklusjon.....	15
Nærmere om problemstillingene	16
Sluttmerknad	21
Styresammensetning i andre organer som forvalter naturgoder	22
Fjellstyrer i Norge	27
Fjellogen	30
Håndbok for fjellstyrer:	31
Orkla Fellesforvaltning:	31
Tanaforskriften	32
Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI).....	33
Norske lakseelver:	35
Anárjohka nasjonalparkstyre.....	36
Drøfting	37
Veien fram til dagens TF sammensetning – en tidslinje.....	38
Tana kommunes oppnevning	38
Fellesmøte sitt valg.....	38
Karasjok kommunes oppnevning	39
Konstituering av TF.....	39
Drøfting - TF sin sammensetning og vedtakskompetanse	40
Vedlegg.....	43
Solheim rapporten.....	43

KLD Svar på klagen til Alex elektro 10.11.2023	53
KLD svar til Tore-Jan Gjerpe 15.12.23	55
KLD brev til TF 30.04.2024.....	57
KLD svar til Karasjok sonen 07.06.2024.....	59
KLD brev til TF 13.08.2024.....	61

Utvalget og Mandat

Sammensetnings utvalget ble oppnevnt 13.05.24 som følge av innkomne klager på TF sin sammensetningen etter siste Fellesmøte.

Utvalget har bestått av følgende medlemmer:

Rune Aslaksen (leder)

Toril Tueeng

Kjell Olav Guttorm

Følgende forslag ble lagt frem av Rune Aslaksen i TF møte 13.05.24:

Rune Aslaksen foreslår å nedsette i arbeidsutvalg på tre medlemmer, for å utrede saken videre.
«Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) skal først utrede om:

1. TF og fellesmøte er bundet av likestillingslovens §28
2. Hvilken myndighet fellesmøte har til å velge TF medlemmer fra laksebreveiere.
3. TF må også utrede hvilken styringsmyndighet som bla Klima- og miljødepartementet viser ovenfor TF og fellesmøte i brevet av 30.04.24.
4. Det gis fullmakt til å innhente juridisk kompetanse for å bistå utvalget.
5. Det velges et utvalg på 3 medlemmer som innen 31 august legger fram utredningen.

Forslag til 3 utvalgs medlemmer:

Leder Kjell Olav Guttorm, nestleder Rune Aslaksen og Torild Tueeng».

Vedtak:

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) utnevner et utvalg bestående av Kjell Olav Guttorm, Rune Aslaksen og Torild Tueeng for å utrede om TF og fellesmøte er bundet av likestillingslovens § 28 og hvilken myndighet fellesmøte har til å velge TF medlemmer fra laksebreveiere. Utredningen skal legges frem innen 31. august 2024.

Med bakgrunn i ovennevnte har Likestillingsutvalget kartlagt følgende forhold:

1. *Er TF offentlig eller privatrettslig organ*
2. *Er TF bundet av Likestillingsloven?*
3. *Er Fellesmøtet bundet av Likestillingsloven?*
4. *Hvem skal velge medlemmer til styret i TF?*
5. *Innhente juridisk vurdering av spørsmålene.*
6. *Hvilken styringsrett har KMD?*

Utvalget har hatt 4 møter.

Oppstart Tanavassdragets fiskeforvaltning

Etter mange år med usikkerhet omkring rettsforholdene i Finnmark ble den nye finnmarksloven vedtatt av Stortinget i mai/juni 2005. For den lokale forvaltningen i Tanavassdraget var §28 startskuddet for at det skulle kunne bli en lokal forvaltning. Finnmarkslovens (i 2005) §28 heter det «*Fisket i Tana- og Neidenvassdragene*. I Tana- og Neidenvassdragene har lokalbefolkningen særskilte rettigheter til fiske på grunnlag av lov, alders tids bruk og lokal sedvane.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om forvaltningen og utøvelsen av fisket. Forskriften skal legge til rette for en lokal, rettighetsbasert forvaltning av fiskeressursene i samsvar med overenskomster med Finland om fisket i Tana- og Neidenvassdragene.

Utarbeidelsen av forskrifter og forhandlinger med Finland om fisket i Tana- og Neidenvassdragene skal skje i samråd med Sametinget, berørte kommuner og dem som har særskilte rettigheter til fisket i disse vassdragene»

I forbindelse med behandlingen av finnmarksloven slo Stortinget fast at rettighetene til fiskeressursene i Tanavassdraget tilligger lokalbefolkningen i elvedalen, og at forvaltningen av ressursene skal være lokal og rettighetsbasert. Stortinget ga Kongen myndighet til å fastsette forskrift med nærmere bestemmelser om forvaltningen.

For å følge opp Stortingets vedtak oppnevnte Miljøverndepartementet 6. juni 2008 et bredt sammensatt utvalg som fikk i oppdrag å utrede forslag til lokal forvaltning av fiskeressursene i vassdraget. Stortingets vedtak er i samsvar med et lenge uttalt ønske fra befolkningen i elvedalen.

Som del av arbeidet skal utvalget:

- 1. Utarbeide forslag til forskrift i henhold til finnmarksloven § 28, jf. kapittel 1.*
- 2. Gjennomgå lov 23. juni 1888 nr. 1 om Retten til fiskeri i Tana-vassdraget i Finnmarkens Amt (Tanaloven) med sikte på modernisering og innpassing av reglene i annen lovgivning og i samsvar med alders tids bruk, lokale sedvaner og folkeretten.*
- 3. Vurdere behovet for og eventuelt foreslå mulige endringer i regelverk og overenskomster med Finland.*
- 4. Vurdere behovet for og eventuelt foreslå andre lov- og forskriftsendringer som følger av utvalgets forslag under pkt 1-3 ovenfor.*

Det følger direkte av finnmarksloven at den nye fiskeforvaltningen skal være lokal og rettighetsbasert. I den forbindelse vises det til at Stortinget har fastslått at rettighetene tilhører lokalbefolkningen. De særskilte rettighetene er dels nedfelt i lov, blant annet Tanaloven, og følger dels av alders tids bruk og lokale sedvaner. Arbeidet med en ny fiskeforvaltning skal derfor i utgangspunktet ikke være en rettighetsutredning. Utvalget må likevel påse at den lokale fiskeforvaltningen blir utformet i samsvar med gjeldende rettigheter.

Den lokale forvaltningen skal i størst mulig grad være tilpasset den ordinære fiskeforvaltningen, jf lov 15. mai 1992 nr. 46 om laksefisk og innlandsfisk m.v. Det følger av dette at det skal legges til rette for forsvarlig ressursutnyttelse, lokal verdiskaping og tilgang for allmennheten. Samerettsutvalgets utredning NOU 1997:4 er sentral for utvalget. Det er likevel Stortingets vedtak i forbindelse med finnmarksloven som gir rammen for oppdraget.

Utvalget – heretter benevnt som Tanautvalget – legger i denne rapporten frem et enstemmig forslag til lokal forvaltning av fiskeressursene i Tanavassdraget. Utvalgets hovedforslag er at det opprettes et

lokalt forvaltningsorgan - Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) - som skal overta ansvar og oppgaver som i dag er tillagt statlige myndigheter.

Forvaltningsorganet får i hovedsak ansvaret for den privatrettslige forvaltningen av vassdraget. Det foreslås at oppgaver av privatrettslig karakter som i dag ligger til lensmannen, politimesteren og fylkesmannen overføres til det lokale forvaltningsorganet. Dette omfatter oppgaver som blant annet organisering av fisket, overvåking av fiskebestandene, oppsyn med fisket, fangstrapportering og tilrettelegging for fiske. Det foreslås også at TF skal delta i sentrale og regionale forhandlinger med Finland om forvaltningen av fisket.

Under utvalgets arbeid nærmere bestemt i det 5. utvalgsmøte avklarte miljøverndepartementets representant Heidi Ekstrøm

«Heidi Ekstrøm foreslo at forvaltningsorganet/styret benevnes *Tanaelvas fiskeforvaltning*, for bl.a. å avklare forholdet til Likestillingslovens § 21. Dette dreier seg ikke om et styre i denne lovens forstand, men et forvaltningsorgan med fortløpende oppgaver»

Den gang likestillingslovens § 21 heter det

«§ 21. (Representasjon av begge kjønn i alle offentlige utvalg m.v.)

Når et offentlig organ oppnevner eller velger utvalg, styrer, råd, nemnder mv. skal begge kjønn være representert på følgende måte:

- 1. Har utvalget to eller tre medlemmer, skal begge kjønn være representert.*
- 2. Har utvalget fire eller fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to.*
- 3. Har utvalget seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre.*
- 4. Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire, og har utvalget flere medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent.*
- 5. Reglene i nr. 1 til 4 gjelder tilsvarende ved valg av varamedlemmer.*

Det kan gjøres unntak fra reglene i første ledd når det foreligger særlige forhold som gjør det åpenbart urimelig å oppfylle kravene.

Reglene i denne paragraf gjelder ikke for utvalg m.v. som etter lov bare skal ha medlemmer fra direkte valgte forsamlinger.

For utvalg m.v. valgt av folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner gjelder bestemmelsene i kommuneloven.²

Kongen gir bestemmelser om håndheving og rapportering og kan gi utfyllende bestemmelser etter denne paragraf»

Miljødepartementet presiserer at TF ikke er et styre som omhandles av denne lov.

Tanavassdragets fiskeforvaltning sine oppgaver og myndighet

Innføring av Tanaforskriften ved kongelig resolusjon 04.02.2011 beskrives oppgaver og myndighet som er tillagt TF som privatrettslige som utøving og forvaltning av rettigheter. Rammen for høsting følger av offentligrettslige regler som den lokale forvaltningen for Tanavassdraget skal skje innenfor. *Lakse- og innlandsfiskloven* er den generelle loven som også gjelder for lakse- og innlandsfisk i

Tanavassdraget. Miljømyndighetene er myndighet etter lakse- og innlandsfiskloven, og vedtar dermed rammene for den lokale ressursforvaltningen. TF er dermed ikke bemyndiget offentligrettslige oppgaver i forvaltningen jf. overnevnte resolusjon.

Oppgaver og myndighet overført ved oppstart

Tanautvalget foreslår at Forskriften skal gjelde for hele Tanavassdraget. Det foreslås etablert et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget: *Tanavassdragets fiskeforvaltning*. Oppgaver som fiskekortsalg, fiskeoppsyn og fangstrapportering, som i dag ligger til lensmannen, politimesteren og Fylkesmannen foreslås overført til det lokale forvaltningsorganet.

Oppgaver og myndighet ved ny avtale med Finland om fiske i tanavassdraget

Avtalen om fiske i Tanavassdraget mellom Norge og Finland ble behandlet i stortinget våren 2017. I Prop 54 S 2016-2017 beskriver regjeringen «*Tanavassdragets fiskeforvaltning vil få betydelige nye oppgaver i tillegg til de oppgavene de allerede er tillagt*» Forventningen var stor når oppgaven og myndighet skulle fordeles. I møte med Klima og miljødepartementet høsten 2017 fikk vi utlevert tabell med oppgavene TF allerede ved oppstart og de nye oppgaven som TF skulle få.

Av tabellen ser man at TF ikke tildeles nye myndighet, men er tildelt ansvarlig for Utarbeidelse av utkast til fiskeregler for nedre norske del og i norske sidevassdrag, Formidling av lokal og tradisjonell kunnskap, Båtregister og Delta i permanent arbeidsgruppe for forvaltning

OPPGAVER ETTER 1989-AVTALEN /KLG.RES. AV 04.02.2011

Tanavassdragets fiskeforvaltning	Statlig fiskeforvaltning
<ul style="list-style-type: none"> • Organisering av fisket • Salg av fiskekort • Fastsetting av kortpriser på nedre norske del og i norske sidevassdrag • Begrense salg av fiskekort i nedre norske del og norske sidevassdrag • Forvaltning av inntektene fra fiskekortsalg • Fangstrapportering og fangststatistikk • Fiskeoppsyn (med SNO på grenseelvtrekningen) • Overvåking av fiskebestandene • Innskrenke fisket i nedre norske del og i de norske sidevassdragene • Inndeling i fiskesoner • Utvisning av fiskeplasser for garnfiske • Utleie av fiskerett • Årlige laksemøter for rettighetshaverne • Fellesmøter for valg av laksebreveiere til TF • Utestengelse fra fisket ved regelbrudd • Saker som angår den interessene til den enkelte rettighetshaver • Tvisteløsning mellom rettighetshavere (forut for mulig rettslig behandling) • Delta i forhandlinger med Finland 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvar for oppfølging av lakse- og innlandsfiskloven og naturmangfoldloven (om fisk) med forskrifter • Hovedansvaret for nåværende fiskeregler (fastsatt i 1989) og båtregister • Hovedansvaret for kunnskapsgrunnlaget, herunder overvåking av fiskebestandene og fiskeundersøkelser • SNO har medansvar for oppsynet på grenseelvtrekningen • Hovedansvaret for norsk-finsk overvåkings- og forskningsgruppe • Generell rådgivning etter forespørsel fra TF • Båtregister

YTTERLIGERE OPPGAVER I TRÅD MED AVTALE AV 30.09.2016

Tanavassdragets fiskeforvaltning	Statlig fiskeforvaltning
<p><u>Ansvar for:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av utkast til fiskeregler for nedre norske del og i norske sidevassdrag • Formidling av lokal og tradisjonell kunnskap • Båtregister • Delta i permanent arbeidsgruppe for forvaltning <p><u>Medvirke til:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av forvaltningsplan for laksebestandene • Evaluering av forvaltningsplanen • Evaluering av fiskereglene og vurdering av fravik • Kunnskapsgrunnlaget; overvåking, forskning, innhenting og bruk av tradisjonell kunnskap • Tiltak i særskilte situasjoner • Iverksetting av forhåndsavtale tiltak • Tvisteløsning mellom Norge og Finland • Prosedyrer for samarbeidet med Finland • Beskyttelse av fiskebestandene mot inngrep, forurensning og biologisk påvirkning • Innspill til forsknings- og overvåkingsgruppen 	<p><u>Ansvar for:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av forvaltningsplan for laksebestandene • Evaluering av forvaltningsplanen • Evaluering av fiskereglene og vurdering av fravik • Kunnskapsgrunnlaget; overvåking, utredning, og forskning, inkludert lokal og tradisjonell kunnskap • Tiltak i særskilte situasjoner • Iverksetting av forhåndsavtale tiltak • Tvisteløsning mellom Norge og Finland • Prosedyrer for samarbeidet med Finland • Beskyttelse av fiskebestandene mot inngrep, forurensning og biologisk påvirkning • Retningslinjer for fiskeregler og iverksetting ved forskrift for nedre norske del og norske sidevassdrag • Delta i permanent arbeidsgruppe for forvaltning <p><u>Medansvar for:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iverksetting av regler for båtregister

De andre «nye» oppgaven var bare opplisting av oppgaver TF allerede deltok i, nemlig å «medvirke» til for eksempel forvaltningsplan.

Drøfting

Tanavassdragets fiskeforvaltning er i dag hjemlet i Tanaforskriften i all hovedsak slik Tanautvalget foreslo. Mandatet til Tanautvalget var blant annet at «*Den lokale forvaltningen skal i størst mulig grad være tilpasset den ordinære fiskeforvaltningen, jf. lov 15. mai 1992 nr. 46 om laksefisk og innlandsfisk m.v. Det følger av dette at det skal legges til rette for forsvarlig ressursutnyttelse, lokal verdiskaping og tilgang for allmennheten.*»

Når utvalget har sett på de andre forvaltningsorganene som forvalter naturgoder er utvalget ikke overasket at TF er meget lik andre lokale forvaltere. TF skal forvalte de privatrettslige oppgavene i vassdraget slik Elveierlag gjør. Dette innebærer at eierinteressen ivaretas av dem med rettmessige eierskap til fiskeretten i vassdraget.

En viktig eierinteresse er utbytte av fiskekortsalget. Utbytte i Tanavassdraget skal tilfalle de med laksebrev. Det er av den grunn naturlig at laksebreveiere skal kunne velge TF medlemmer som ivaretar laskebreveiere sine økonomiske interesser. I dag er det fellesmøte hvor alle laksebreveiere møtes for å velge TF medlemmene i et flertallsvalg. I dag er det kun i overkant 320 laksebreveiere og som er valgbare som TF medlemmer fra Fellesmøte.

Det å lage valgeregler som binder hvem som kan velges som TF medlemmer, kan medføre at eierinteressen ikke bli ivaretatt på en god nok måte. Det kan også medføre at valg blir en umulighet. Når miljøverndepartementets representant i Tanautvalget Heidi Ekstrøm avklarer at likestillingsloven ikke gjelder for TF er det nettopp for at TF skal være så lik andre lokale forvaltere.

TF ønsker at flere kvinner bør velges inn som TF medlemmer men å innta dette i forskriften er ikke rette veien å gå. Et bedre forslag vil være å rekruttere kvinner til å eie laksebrev for så å få et bredere grunnlag å velge fra. Dette vil nødvendigvis være et mer langsiktig arbeid som bør iverksettes umiddelbart. Et annen forslag vil kunne være at ektefelle/samboer/hustandsmedlem kan velges som TF medlem. Dette vil utvide valgbare TF medlemmer. Hvordan dette forslaget skal kunne gjennomføres må drøftes blant laksebreveiere.

Tanaforskriften kom i stand etter mange lange prosesser som startet allerede med samerettsutvalget rapport i 1997. Det skulle likevel gå 14 år før TF kom i drift. TF er en hybrid når det gjelder valg av TF medlemmer og det vil alltid være noen som er misfornøyde med valgene. Likevel er det stor oppslutning om hvordan TF medlemmer blir valgt på og hvordan TF er sammensatt med 4 kommunale valgte representanter og 5 representanter fra de 320 laksebreveiere. Når det må være kvalifisert flertall for de viktigste sakene er denne hybriden en god løsning.

Skal Tanaforskriften endres for å få en ny forvaltningsmodell, må det nødvendige prosesser til som ivaretar alle fiskerettshaveres interesser. Folkeretten krever at de som blir berørt skal høres og skal få uttale seg på en trygg og god måte. Dette vil nødvendigvis være tidkrevende og vil kreve konsultasjoner på alle nivåer.

Utvalget har sett på TF om hvorvidt TF er offentlig organ eller ikke. TF sine ansvar er den privatrettslige forvaltningen av vassdraget. At TF likevel utøver noe offentligrettslig oppgaver kan ikke medføre at TF er et offentlig organ.

Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) §2

Lova gjeld for

- a) staten, fylkeskommunane og kommunane,
- b) andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift,
- c) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigardel som gir meir enn halvparten av røystene i det øvste organet i rettssubjektet, og
- d) sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmene med røysterett i det øvste organet i rettssubjektet.

TF er ikke plassert inn under noen av disse bokstavene. Som følge av definisjonen i loven er ikke TF «offentleg verksemd» som faller inn under denne lov.

TF følger likevel åpenhetsprinsippet med åpne TF møter og publiserte møtedokumenter.

Deler av Forvaltningsloven gjelder for TF. «*For Tanavassdragets fiskeforvaltning gjelder forvaltningsloven av 10. februar 1967 kapittel II om ugildhet, § 11 om veiledningsplikt, § 11 a om saksbehandlingstid og foreløpig svar og § 13 til § 13f om taushetsplikt tilsvarende.*»

Dette vil sikre ugildhet og god saksbehandling for TF. Heller ikke dette vil medføre at TF er et offentlig organ.

TF mottar offentlig tilskudd fra Miljødirektoratet. Begrunnelsen til tilskuddet er «*Med hjemmel i Tanaavtalen av 30. september 2016 artikkel 16 vedtok Norge og Finland at det ikke skulle åpnes for laksefiske i Tanavassdraget i 2024. Bakgrunnen var manglende høstbart overskudd av laksebestandene. Bortfall av fiskekortinntekter betyr at ca. 70 % av TFs driftsgrunnlag for 2024 falt bort. Klima- og miljødepartementet har åpnet for at TF kan søke om inntil kr 4 mill. til å dekke underskuddet som følger tapte inntekter.*»

Tilskuddet er ikke en endring av TF sin drift, organ eller myndighet. Tilskuddet gjør heller ikke TF til et offentlig organ

Som oppsummering kan det ikke anses annet enn at TF et privatrettslig organ som utøver i all hovedsak privatrettslige forvaltningsoppgaver.

Valg av medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning

Valg av medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning er hjemlet i Tanaforskriften § 6.

Ordlyden i Tanaforskriften § 6 2. og 3. avsnitt er følgende:

Tanavassdragets fiskeforvaltning skal ha ni medlemmer med personlige stedfortredere. De fiskeberettigede etter [§ 3](#) velger fem av medlemmene på fellesmøtet, jf. [§ 8](#). Kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter [§ 3](#).

Medlemmene skal oppnevnes innen utgangen av november i valgåret. Enkeltmedlemmer, og stedfortredere, kan skiftes ut i funksjonsperioden når det foreligger særlige grunner. Med særlige grunner menes personlige forhold, som sykdom, flytting, sterke familiære hensyn og lignende, eller vesentlig mislighold av vervets oppgaver. Tanavassdragets fiskeforvaltning avgjør om særlige grunner foreligger.

Professor Stig H Solheims vurdering av sammensetning av TF medlemmene

For at utvalget skulle kunne legge tyngde bak sine vurderinger var det viktig for utvalget å få en utredning av en uhilda fagperson. Utvalget spurte Professor Stig H Solheim ved UIT – Norges arktiske universitet, Det juridiske fakultet om han kunne utrede TF sin sammensetning og om KLD hadde myndighet til å gripe inn i valgene av TF medlemmer.

Konkret ble følgende problemstillinger stilt til Professor Solheim

- 1) Er fellesmøtet for fiskeberettigede, se Tanaforskriften § 8, bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter til TF?
- 2) Kan fellesmøtet for fiskeberettigede, se Tanaforskriften § 8, pålegges å ta geografiske hensyn (Karasjok og Tana kommuner) ved valg av egne representanter til TF?
- 3) Er kommunene Tana og Karasjok bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved oppnevning av representanter til TF?
- 4) Hvilke hjemler har Departementet til å gripe inn i valg/oppnevning til TF?

Solheim skriver følgende om hva som er lagt til grunn for utredningen

«Utredningen bygger på skriftlige dokumenter oversendt fra Rune Aslaksen, og generelt tilgjengelige kilder. Konklusjonene gir uttrykk for undertegnedes faglige syn, basert tilgjengelig materiale. Det forutsettes at de fiskeberettigede etter Tanaforskriften § 3 har et privatrettslig grunnlag for sine fiskerettigheter, og at disse rettighetene nå bare er kodifisert i lovverket. Se for øvrig sluttmerknad.»

Professor Solheim sin hovedkonklusjon

Etter å ha drøftet overnevnte problemstillinger konkluderer Professor Solheim

- Fellesmøtet for fiskeberettigede er *ikke* bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter
- Fellesmøtet for fiskeberettigede kan *ikke* pålegges å ta geografiske hensyn ved valg av egne representanter
- Kommunene Tana og Karasjok *er* bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved oppnevning av representanter til TF

- Tana og Karasjok kan også måtte hensynta den samlede kjønnsbalanse i TF hvor de fiskeberettigedes valg er kjønnsunyansert, og hvor det er mulig å korrigere for dette
- Departementet kan kun gripe inn ovenfor de fiskeberettigedes valg av representanter til TF hvor de har klar hjemmel for dette. Ovenfor kommunenes oppnevning, må de også i utgangspunktet ha et rettsgrunnlag

Nærmere om problemstillingene

2.1 Er fellesmøtet bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av representanter?

Av likestillings- og diskrimineringsloven kapittel 4 om aktivt likestillingsarbeid følger det av § 28 bokstav d at:

«Når et offentlig organ oppnevner eller velger utvalg, styrer, råd, nemnder, delegasjoner mv., skal begge kjønn være representert på følgende måte: (...)

d. Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire»

Pliktsubjektet etter denne bestemmelsen er «offentlig organ». Etter Tanaforskriften § 6 andre ledd andre punktum skal «de fiskeberettigede etter § 3» velge fem av medlemmene til TF på fellesmøte, jf. § 8. Fiskeberettiget etter § 3 er definert som «personer som avler minst 2000 kg høy i året eller en tilsvarende mengde grovfôr av annet slag på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål, når grunnen ligger mindre enn to kilometer fra bredden av Tana eller sideelvene og vedkommende bor på eller nær grunnen.» Ordlyden i Forskriften taler altså for at det er tale om *private* rettighetshavere som er gitt dette valgmandatet. Det er heller ikke tvilsomt at bakgrunnen for valgmandatet er at disse har privatrettslige rettigheter i vassdraget, og at de derfor i større grad skulle inkluderes i forvaltningen. Se f.eks. kgl. Res. 4. februar 2011 s. 1.

Private rettighetshavere kan ikke anses som «et offentlig organ», og er følgelig heller ikke bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter til TF. Klima- og miljødepartementet har i brev av 30. april 2024 hevdet at «TF er et organ som utfører offentlig myndighet, og er dermed underlagt denne bestemmelsen». For det første må det påpekes TF's virksomhet er sammensatt, og skal også «ivareta de fiskeberettigedes

særskilte rettigheter», jf. § 2 andre ledd. Dette er ingen klassisk myndighetsutøvelse. For det andre må det påpekes at selv om TF som organ *utøver* noe offentlig myndighet, retter § 28 i likestillings- og diskrimineringsloven seg mot *opprettelsen* av organet. At organet som sådan må innrette seg etter likestillings- og diskrimineringslovgivning, kan ikke innebære at private rettighetshavere med valgmandat blir forpliktet til å følge samme lovgivning. Disse er å anse som private borgere og ved inngrep ovenfor dem kreves hjemmel i lov, jf. Grunnloven § 113. De fiskeberettigedes situasjon er sammenlignbar med aksjeeiere i private selskaper, hvor kjønnsrepresentasjon i styret lenge var opp til eierne selv. Etter hvert har man fått klare lovhemler som krever at også private eiere, i selskaper over en viss størrelse, tar hensyn til kjønns sammensetning i styret. Slik hjemmel foreligger ikke for de fiskeberettigedes valg til TF. I Tanaforskriften § 8 første ledd andre punktum heter det bare:

«Fellesmøtet velger de fiskeberettigetes medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning.»

Hverken her, eller andre steder i Forskriften, fremgår det noe krav til kjønnsrepresentasjon. Og ettersom de fiskeberettigede etter Tanaforskriften § 3 er private rettssubjekter med rettigheter av privatrettslig opphav, kan de ikke pålegges å velge egne representanter ut fra andre kriterier enn det som følger av Forskriften selv. For kommunenes oppnevning av representanter stiller dette seg annerledes, se 2.3.

Konklusjonen må etter dette bli at fellesmøtet ikke er bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter. Jeg føyer til at jeg ikke anser konklusjonen som tvilsom.

2.2 Er fellesmøtet forpliktet til å ta geografiske hensyn ved fordeling av representanter (Karasjok og Tana kommuner)?

Hvorvidt fellesmøtet er bundet til å hensynta geografisk fordeling av representanter må i utgangspunktet løses basert på samme prinsipielle synspunkter som ovenfor. Finnes det en hjemmel som kan pålegge private rettighetshavere dette? Et pålegg om å utøve eierrådigheten på en bestemt måte, har karakter av offentlig myndighetsutøvelse, og da kreves det en hjemmel, se f.eks. HR-2021-2510-A (Rydesaken).

Ordlyden i Tanaforskriften § 8: «Fellesmøtet velger de fiskeberettigetes medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning», indikerer ikke at det foreligger en slik plikt. Heller ikke øvrige lovbestemmelser gir slike indikasjoner.

Samtidig er det klare elementer i forskriftens forhistorie som indikerer at man *ønsket* geografisk spredning blant de representantene som fellesmøtet skulle velge. Dette fremgår blant annet av Tanautvalgets rapport av 3. desember 2009 og kgl. res. 4. februar 2011. I sistnevnte er det f.eks. på s. 15 uttrykt:

«Departementet ser det som naturlig at minst to av de fem representantene skal være fiskeberettiget basert på eiendom i én av kommunene, slik at det sikrer god representasjon fra alle deler av vassdraget.»

Forarbeidene til forskriften taler derfor isolert sett for at ordlyden i Tanaforskriften § 8 skal tolkes utvidende til å inkludere en forpliktelse til å hensynta geografisk representasjon. Hensynet til god og rettferdig eierforvaltning taler i samme retning, iallfall til å inkludere en rett til at begge kommuners fiskeberettigede skal være representert. På den annen side er geografisk spredning i TF til en viss grad uansett ivaretatt gjennom Tana og Karasjoks rett til å utnevne to representanter hver, jf. Tanaforskriften § 6 andre ledd andre punktum. Disse kan bidra til at forvaltningen hensyntar geografiske forhold, selv om de skal velges blant de med rett til stangfiske, og ikke de fiskeberettigede etter § 3.

Det springende punkt blir om en utvidende fortolkning av forskriften lar seg forsvare i forhold til legalitetsprinsippet som er utgangspunktet for drøftelsen. Det bemerkes først at forarbeider til forskrifter normalt har mindre rettskildemessig vekt enn forarbeider til lover, se f.eks. Skoghøy, Rett og Rettsanvendelse, Oslo 2023 s. 93. Skoghøy påpeker på samme side at « (...) på områder hvor det forvaltningsrettslige legalitetsprinsipp gjør seg gjeldende, er muligheten for utvidende fortolkning sterkt begrenset (...)». Her må det for det første bemerkes at det utvidende elementet i tolkningen i dette tilfellet er nokså omfattende. Tanaforskriften definerer klart hvem som er fiskeberettigede (§ 3), at de har mandat til å velge 5 av 9 representanter til TF (§ 6 andre ledd) og hvordan valget skal skje (§ 8). Utover at representantene skal velges blant de fiskeberettigede, er forskriftens ordlyd taus. Et utfyllende element om krav til geografisk representasjon, er derfor ingen presiserende tolkning, men krever nokså omfattende utfylling av ordlyden. Selv om forarbeidene til

forskriften synes å forutsette at geografisk spredning hadde vært klart ønskelig, så står det i strid med en like klar ordlyd. På samme måte som i Rt-2013-1487 (se avsnitt 56) har jeg kommet til at ordlyden må tillegges avgjørende vekt.

Konklusjonen blir etter dette Departementet ikke kan kreve at fellesmøtet ved valg av egne representanter skal ta geografiske hensyn. Jeg legger til at denne konklusjonen, ikke er like sikker som foregående konklusjon. Her er det nok noe rom for rettslig uenighet.

2.3 Er kommunene bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28?

2.3.1 Utgangspunktet

Av Tanaforskriften § 6 andre ledd andre punktum følger det at «[k]ommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3». Et kommunestyre er å anse som et «offentlig organ» etter likestillings- og diskrimineringsloven § 28, og må dermed hensynta kjønnsbalanse ved utnevning av sine representanter.

I utgangspunktet innebærer dette at kommunestyrene i Tana og Karasjok må oppnevne en mann og en kvinne hver som medlem, og en mann og en kvinne hver som personlig stedfortreder. Departementet kan gi dispensasjon fra kravet om kjønnsbalanse dersom det ikke har latt seg gjøre å finne et tilstrekkelig antall kvalifiserte medlemmer av begge kjønn, jf. § 28 tredje ledd.

Konklusjonen blir etter dette at kommunene, ved oppnevning av representanter til TF, er bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28. Denne konklusjonen er etter mitt syn heller ikke tvilsom.

2.3.2 Må kommunene ta hensyn til valget tatt på fellesmøtet?

En problemstilling som kan oppstå, er at kommunene oppnevner sine representanter til TF, etter at de fiskeberettigede har valgt sine representanter på fellesmøtet. Dersom det allerede da er klart at TF samlede sammensetning vil få en kjønnsbalanse, kan det i alle fall hevdes at kommunene ved sin utnevning er forpliktet til å hensynta dette ved sine utnevnelser. Formålsbetraktninger tilsier dette. Ovenfor en kommune gjelder det heller ikke noe legalitetsprinsipp, og en noe utvidende fortolkning av forpliktelsene i likestillings- og diskrimineringsloven § 28, er derfor ikke så prinsipielt betenkelig. I praksis vil det si at dersom

kommunene har kjennskap til at fellesmøtet har valgt fem menn som sine representanter, må de selv utnevne to kvinner hver, og to kvinnelige vararepresentanter hver, til TF. Om det i praksis skulle vise seg vanskelig, kan de be Departementet om dispensasjon.

Samtidig forutsetter en slik tolkning, at det for kommunene er mulig å forutsi at det vil bli en skjev kjønnsfordeling i et fremtidig sammensatt TF. Dersom deres utnevnelser skjer *før* fellesmøtet har valgt sine representanter, kan jeg vanskelig se at kommunen har en rettslig forpliktelse til å omgjøre sine egne utnevnelser. Utnevnelsene er jo også personlige, slik at det ikke lengre er noe rent internt anliggende, etter at utnevnelsene har skjedd.

Konklusjonen blir etter dette at kommunene, ved deres oppnevning til TF, er rettslig forpliktet til å hensynta de valg som er gjort av fellesmøte, med tanke på endelig kjønns sammensetning i TF. Denne forpliktelsen gjelder kun så langt det er forutberegnelig for kommunene at kjønnsbalansen vil bli skjev på grunn av fellesmøtets valg. Jeg gjør oppmerksom på at denne konklusjonen ikke kan anses som sikker. Her vil det være et stort rom for rettslig uenighet.

2.4 Hvilke hjemler har Departementet til å gripe inn i valg og oppnevning av TF-medlemmer?

Klima- og miljødepartementet er i utgangspunktet en naturlig forvalter av Tanaforskriften. Samtidig er formålet med forskriften «å etablere lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget», jf. § 2. Dette tilsier generelt at Departementet bør utvise tilbakeholdenhet i sin overstyring av TF. Hvis ikke risikerer man at formålet med forskriften ikke oppnås.

Videre går det et prinsipielt skille mellom inngrep ovenfor de fiskeberettigede etter § 3, og andre aktører. De fiskeberettigede etter § 3 bygger sine rettigheter på privatrettslig grunnlag (alders tids bruk og lokal sedvane). At disse rettighetene nå er kodifisert i lovverket, fratrar dem ikke karakteren av private rettigheter. Ved alle inngrep i disse rettighetene, inkludert retten til å fritt velge egne representanter til TF, kreves det hjemmel i lov. Slik forskriften fremstår i dag, gjelder det ingen begrensninger med tanke på hvem fellesmøtet kan velge som sine egne representanter. Ved et ellers lovlig valg, har de fiskeberettigede da krav på at disse representantene skal sitte i TF.

Ovenfor andre, og da særlig kommunene, kan dette stille seg noe annerledes. Her gjelder det ikke noe legalitetskrav. Men Tanaforskriften gir også bestemmelser om kompetansefordeling

mellom ulike offentlige organer. I utgangspunktet fremstår kommunene Tana og Karasjoks rett til å oppnevne representanter til TF som *eksklusiv*. Det vil si en rett som i utgangspunktet ikke kan overprøves av Departementet. Formålsbetraktninger støtter en slik tolkning. Forutsetningen er at kommunenes oppnevning skjer innenfor øvrig regelverk de er bundet av, som f.eks. likestillings- og diskrimineringsloven § 28.

Videre kunne man her problematisert forholdet mellom sentrale statlige organ, og det kommunale selvstyret, se Grunnloven § 49 andre ledd. Men jeg skal her nøye meg med å presisere at også inngripen ovenfor kommunenes oppnevning av representanter til TF, vil kreve et rettsgrunnlag.

Sluttmerknad

En premiss i denne utredningen er at de fiskeberettigede etter Tanaforskriften § 3 bygger sine rettigheter på et privatrettslig grunnlag (alders tids bruk og lokal sedvane). Selv om dette er tatt inn som en premiss, anser jeg ikke dette som omtvistet.

Den siste problemstillingen i utredningen (Departementets hjemler til inngripen) er ikke drøftet i full dybde. Her pekes bare på noen prinsipielle utgangspunkter. Særlig forholdet mellom det kommunale selvstyret og instruksjonsretten, kunne vært drøftet mer inngående, uten at jeg tror det ville hatt noen betydning for de problemstillinger TF har ønsket belyst.

Videre gjøres det oppmerksom på at konklusjonene i utredningen gir uttrykk for mine egne faglige overbevisninger. Hvor jeg mener det er rom for faglige uenigheter, har jeg forsøkt å gi uttrykk for dette. At det i varierende grad er rom for faglige uenigheter, betyr imidlertid ikke at mine konklusjoner er noe annet enn hva jeg faktisk står inne for selv.

Styresammensetning i andre organer som forvalter naturgoder

For å få et bedre innblikk i praksis og sedvane ved valg av styresammensetninger i andre organer som forvalter nasjonale naturressurser, forsøkte vi kontakte et lite utvalg forvaltere rundt om i landet.

Det har dessverre vist seg vanskelig å få svar i temaene rundt likestilling i utvalgene.

Kun 2 aktører har pr dd valgt å svare: Sammenslutningen av forvaltere av norske lakseelver og de kan bekrefte at de ikke direkte er pålagt å følge Likestillingsloven.

Den andre som svarte var fjellstyrene i Norge som henvist til håndbok for fjellstyrer.

Med bakgrunn i dette har vi undersøkt styresammensetningene via brreg og kommet frem til følgende:

Elveierlag/elveforvaltere i Norge

Totalt 72 elveierlag/forvaltningslag ble undersøkt, herav var det 13 stk (18 %) som oppfyller likestillingsloven.

Fiskeforvaltningslag

Av 14 fiskeforvaltningslag/elveierlag var det 1 som oppfylte vilkårene for likestilling

Fjellstyrer i Norge

Fjellstyrene utnevnes av kommunestyrene i gjeldende område.

Fjelloven er veldig lik Tanaloven.

Det er statsallmenningen som står som grunneier av områder der fjellstyrene velges.

Av 100 fjellstyrer var det 68 % som fulgte likestillingsloven.

32 % fulgte ikke likestillingsloven.

I tillegg er følgende gjennomgått:

- *Fjelloven*
- *Håndbok for fjellstyrer*
- *Vedtekter for sammenslutningen av norske lakseelver*
- *Orkla fellesforvaltning*
- *Tanaforskriften med endringer*
- *Vedtekter for forvaltning av Tanavassdraget av 28/02-01/03-2019*
- *Likestillingsloven*

Styresammensetning i fiskeforvaltninger:

Sted	Forvaltn.organ	Ant styre- medl.	Menn	Kvinner	Oppfylt lovens krav?
Hellefossen, Drammenselva	Østsiden JFF	11	11	0	Nei
Drammenselva	Åmot og Omegn Fiskerforening	7	7	0	Nei
Lysakerelva	Lysakerelva Fiskerforening	3	3	0	Nei
Sandvikselva	Vestre Bærum Sportsfiskere	9	8	1	Nei
Åroselva	Røyken & Åros JFF	6	6	0	Nei
Søgne og Songdalselva Agder	Søgne og Songdalen Elveeierlag	5	5	0	Nei
Hellelandvassdraget Egersund	Eigersund og Helleland Elveeierlag	5	4	1	Nei
Mandalselva, Mandal	Mandalselva Elveigarlag	6	5	1	Nei
Numedalslågen, Larvik	Numedalslågen	5	5	0	Nei
Hornindalvassdraget, Nordfjordeid	Hornindal-vassdragets Forvaltningslag	6	5	1	Nei
Dirdalselva Sandnes, Rogaland	Dirdalselvas Fellesforvaltning SA	7	7	0	Nei
Kinso elva Odda	Kinso Elveeierlag	5	3	2	Ja
Vossavassdraget, Voss	Vossavaddragets Forvaltningslag	3	3	0	Nei
Oselva i Os, Bergen	Osvassdragets Forvaltningslag	5	5	0	Nei
Vikja, Sogndal	Vik Jakt- og Fiskelag	6	5	1	Nei
Gaulavassdraget, Sunnfjord	Gaula Elveeierlag	5	4	1	Nei
Rauma elv Åndalsnes	Rauma Elveeierlag	5	5	0	Nei
Drivavassdraget Sunndalsøra	Driva Elveeierlag	5	4	1	Nei
Orkla, Trøndelag	Orkla Fellesforvaltning	6	4	2	Nei
Gaulavassdraget, Trøndelag	Sameiet Gaula Elveeierlag	5	4	1	Nei
Stjørdalselva, Trøndelag	Stjørdalsvassdragets Elveeierlag	5	5	0	Nei
Levangerelva, Trøndelag	Levangerelva Grunneierlag	5	4	1	Nei
Verdalselva, Trøndelag	Verdalselva Fellesforvaltning	6	6	0	Nei
Steinkjervassdraget, Trøndelag	Stenkjervassdragets Fellesforvaltning	5	5	0	Nei
Årgårdvassdraget, Trøndelag	Namdalseid elveeierlag	5	5	0	Nei
Namsenvassdraget, Trøndelag	Namsenvassdraget Elveeierlag	5	5	0	Nei
Åbjørgvassdraget, Nordlag	Åbjørgvassdraget Elveeierlag	5	5	0	Nei

<i>Vefsnassvassdraget, Nordland</i>	<i>Vefsnassvassdragets Fiskeforvaltning</i>	5	5	0	<i>Nei</i>
<i>Ranaelva, Nordland</i>	<i>Nedre Ranaelvas Forvaltningslag</i>	5	2	3	<i>Ja</i>
<i>Saltdalselva, Nordland</i>	<i>Saltdal Elveeierlag</i>				
<i>Tårstadvassdraget, Nordland</i>	<i>Tårstadvassdraget Fiskelag</i>	5	4	1	<i>Nei</i>
<i>Målselva, Troms</i>	<i>Samarbeidsutvalget for Målselvassdraget</i>	7	7	0	<i>Nei</i>
<i>Signaldalelva, Troms</i>	<i>Signaldalelvas Grunneierlag SA</i>	5	5	0	<i>Nei</i>
<i>Brevikeidelva, Troms</i>	<i>Brevikeidet Grunneierlag</i>	7	5	2	<i>Nei</i>
<i>Mannadalselva, Troms</i>	<i>Mannadalen Jeger- og Fiskerforening</i>	5	4	1	<i>Nei</i>
<i>Kvænangselva, Troms</i>	<i>Statskog SF Troms (Namsos)</i>	7	4	3	<i>Ja</i>
<i>Altaelva, Finnmark</i>	<i>Alta Laksefiskeri Interessentskap</i>	7	5	2	<i>Nei</i>
<i>Lakselva, Finnmark</i>	<i>Lakselv grunneierforening</i>	5	4	1	<i>Nei</i>
<i>Brennelva, Finnmark</i>	<i>Brennelva Grunneierforening</i>	4	2	2	<i>Ja</i>
<i>Kongsfjordelva, Finnmark</i>	<i>Berlevåg Jeger og Fiskerforening</i>	4	2	2	<i>Ja</i>
<i>Syltefjordelva, Finnmark</i>	<i>Båtsfjord Jeger og Fiskerforening</i>	8	7	1	<i>Nei</i>
<i>Sandfjordelva, Finnmark</i>	<i>Vardø sportsfisker- og jegerforening</i>	7	7	0	<i>Nei</i>
<i>Jakobselva, Finnmark</i>	<i>Vestre Jakobselv JFF</i>	9	5	4	<i>Ja</i>
<i>Komagelva, Finnmark</i>	<i>Komagvær Jeger- og Fiskerforening</i>	7	6	1	<i>Nei</i>

Av disse 44 elveeierlag/fiskeforeninger/grunneierlag og forvaltningslag er det 6 lag (14 %) som oppfyller kravene i likestillingsloven. Alle har forvaltningsansvar for en elv i Norge og er registrert i Brreg

Totalt 72 elveeierlag/forvaltnings lag undersøkt, herav 13 stk (18 %) som oppfyller likestillingsloven:

- 1 Saltdal Elveeierlag, Saltdal*
- 2 Homla Elveeierlag, Melvik*
- 3 Sundfjord Elveeierlag, Gildeskål*
- 4 Tårstad/Stunes Elveeierlag, Evenes*
- 5 Røssåga/Stunes Elveeierlag, Hemnes*
- 6 Nedre Fusta Elveeierlag, Mosjøen*
- 7 Øvre Skåråna Elveeierlag, Hovsherad*
- 8 Nedre Ranaelvas Forvaltningslag*
- 9 Saltdal Elveeierlag*

- 10 Kvænangselva, Statskog SF Troms*
- 11 Brennelva Grunneierforening, Finnmark*
- 12 Berlevåg Jeger og Fiskerforening*
- 13 Vestre Jakobselv Jeger og Fiskeforening, Finnmark*

Navn	Organisasjonsform. beskrivelse	Ant ans	Har reg ansatte	Ant i styret	Menn	Kvinner
Lonin Fiskeforvaltning	Tingsrettslig sameie			3	2	1
Mjøsa Fiskeforvaltning	Forening/lag/innretning		NEI	6	5	1
Nyvatnet Fiskeforvaltning	Tingsrettslig sameie		NEI	4	3	1
Osen Fiskeforvaltning	Forening/lag/innretning		NEI	4	4	0
Tanavassdragets Fiskeforvaltning	Annen juridisk person	15	JA	9	8	1
Lysbotnvassdragets Fiskeforvaltning	Tingsrettslig sameie		NEI	5	5	0
Ranavassdragets Fiskeforvaltning SA	Samvirkeforetak		NEI	6	5	1
Sameiet Salangvassdragets Fiskeforvaltning	Tingsrettslig sameie		NEI	6	5	1
Vefsnvassdragets Fiskeforvaltning SA	Samvirkeforetak		NEI	5	5	0
Børtenes Ødegårdene Fiskeforvaltning	Samvirkeforetak		NEI	3	3	0
Nes Nordmark Fiskeforvaltning SA	Samvirkeforetak		NEI	8	7	1
Nes Østmark Fiskeforvaltning SA	Samvirkeforetak		NEI	3	3	0
Hallingdalselva Fiskeforvaltning Nesbyen	Samvirkeforetak		NEI	5	5	0
Kvalvatnet Jakt- og Fiskeforvaltning SA	Samvirkeforetak		NEI	5	5	0

Fjellstyrer i Norge

Fjellstyre	Totalt	Menn	Kvinner	J/N
<i>Bruås Fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Budal Fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Byneset Fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Dovre Fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Eresfjord Fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Feragen Fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Folldal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Frosta fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Fåberg fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Gjerdrum fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Grong fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Haltdalen fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Harran fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Hemsedal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Hen fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Hjelmeland fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Hol fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Høylandet fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Inderøy fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Kilebrekke veg og fjellstyre</i>	3	2	1	J
<i>Lesja fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Lom fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Luster vestre fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Lærdal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Malvik fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Meråker fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Mosvik fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Namdalseid fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Namsos fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Norddal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Nordli fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Nærøy fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Orkdal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Os fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Overhalla fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Rauland fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Rendalen fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Røldal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Røros fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Røyrvik fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Selbu fjellstyre</i>	5	3	2	J

<i>Sel fjellstyre statsalmenning</i>	5	3	2	J
<i>Singsås fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Skatval fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Snåsa fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Sogndal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Soknedal fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Strinda fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Stryn fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Sunnadal fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Sørli fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Tolga fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Torpa fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Ullensaker fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Ullensvang fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Vang fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Vestre Slidre fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Voll fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Vågå fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Øyer fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Vestre Slidre fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Åffjord fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Ålen fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Ål fjellstyre</i>	5	3	2	J
<i>Årdal fjellstyre</i>	5	2	3	J
<i>Fjellstyret for Luster Austre Statsalmenning</i>	5	3	2	J
<i>Fjellstyrene i Holtålen</i>	10	6	4	J
<i>Fjellstyrene i Lierne</i>	12	7	5	J
		Antall J:		68
<i>Aurland Fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Aursund Fjellstyre</i>	5	5	0	N
<i>Bykle fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Eidfjord Fjellstyre</i>	7	5	2	N
<i>Engerdal Fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Finndalen Fjellstyre</i>	7	5	2	N
<i>Fron fjellstyre</i>	6	5	1	N
<i>Gausdal fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Grytten fjellstyre</i>	4	3	1	N
<i>Kvikne fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Lånke fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Namskogan fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Osen fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Reinsjø fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Ringebu fjellstyre</i>	7	5	2	N
<i>Skogn fjellstyre</i>	5	4	1	N

<i>Småvatn fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Sollia fjellstyre</i>	6	5	1	N
<i>Sonen fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Steinkjer fjellstyre</i>	5	1	4	N
<i>Ulvik fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Verdal fjellstyre</i>	5	5	0	N
<i>Verran og inderøy fjellstyre</i>	6	4	2	N
<i>Vigden og elgvadfoss fjellstyre</i>	5	4	1	N
<i>Øvre Numedal fjellstyre</i>	7	6	1	N
<i>Fjellstyra på Hardangervidda AS</i>	7	7	0	N
<i>4H Fellestyre Stjørdal</i>	5	1	4	N
<i>Fjellseter AS</i>	4	4	0	N
<i>Fjellseter Skogveglag</i>	4	3	1	N
<i>Fjellseter Ungdomssenter</i>	5	4	1	N
<i>Fjellstyrene i Region 3</i>	4	1	3	N
<i>Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker</i>	6	4	2	N
		Antall N:		32
	100			
		Totalt antall		100

100 Fjellstyrer undersøkt
68 fjellstyrer ihht likestillingsloven
32 fjellstyrer har det ikke

32 % av statsallmenningene har ikke oppfylt kravet til likestilling

Fjelloven

Kap. III. – Fjellstyre. § 3.

I kvar kommune der det er statsallmenning skal det være fjellstyre.

Fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnende i statsallmenningen så langt ikkje anna er fastsett i eller i medhald av lov. Det skal arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsiinteressene.

Fjellstyret skal ha fem medlemer med personlege varamedlemer. Dei vert valde av kommunestyret, eitt medlem som leiar og eitt som nestleiar.

Fleirtalet av medlemene med varamedlemer skal veljast blant personar som siste året har vore og framleis er fast busette i området der allmenningen ligg – og som Kongen fastset grensene for – eller i bygd eller grend der innbuarane frå gamal tid har utøvd allmenningsbruk i allmenningen.

Funksjonstida er fire år og følgjer kommunevalperioden.

Kommunestyret skal syte for at jakt-, fiske- og friluftsiinteressene vert representerte i fjellstyret og at minst to medlemer med varamedlemer vert valde blant dei som har rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbrukarar. Kongen kan, for område som er eller vert lagt under lova, fastsetje at reindriftsnæringa skal vere representert i fjellstyret og at den eine eller begge av dei to som skal ha allmenningsrett som jordbrukarar i staden skal vere reineigarar. Elles gjeld reglane i kommunelova om kven som kan veljast som medlem av kommunale nemnder tilsvarande ved val av fjellstyre.

0 Endra med lov 5 juni 1987 nr. 25. § 4.

Er det fleire statsallmenningar innan ein kommune, fastset Kongen – etter at kommunestyret har gjeve fråsegn i saka – om det skal veljast eitt eller fleire fjellstyre. Elles gjeld § 3 tilsvarande også når det skal veljast eitt fjellstyre for fleire allmenningar.

§ 5.

Ligg ein statsallmenning i fleire kommunar, slik at det for same allmenningen skal veljast to eller fleire fjellstyre etter § 3, kan Kongen ta avgjerd om at det skal vere eit felles fjellstyre for allmenningen, anten i staden for eller i tillegg til særskilde fjellstyre som nemnt i § 3. Medlemene med personlege varamedlemer vert valde av kommunestyra i dei kommunane det gjeld.

Før Kongen tek avgjerd etter første stykket, skal fjellstyra og kommunestyra i dei kommunane det gjeld gjevast høve til å uttale seg. I avgjerda skal det fastsetjast kor mange medlemer frå kvar kommune det skal vere i fellesstyret, og korleis det skal ordnast med val av leiar og nestleiar.

Fjellstyre etter paragrafen her kan ha fem eller sju medlemmer. Vert det valt meir enn fem, skal minst fire av medlemene og varamedlemene ha rett til allmenningsbruk i allmenningen som jordbrukarar.

Kongen kan i visse høve gjere unntak når det gjeld talet på medlemmer i fellesstyret etter tredje stykket i paragrafen her. Elles gjeld § 3 tilsvarande.

Håndbok for fjellstyrer:

<https://handbok.fjellstyrene.no/>

Her står følgende i valg av styre:

« 3.2.5 Valg av fjellstyre, regler for sammensetning/interesse-representasjon

Kommuneloven gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet.

Fjellstyrene er ikke kommunale/fylkeskommunale organ og kommuneloven §§ 7-5 til 7-7, og lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 28 gjelder derfor ikke direkte når kommunene velger medlemmer til fjellstyrene.

Departementet (LMD) anbefaler likevel at reglene legges til grunn. Dette innebærer at departementet mener den generelle intensjonen om å få flere kvinner inn i styrer, råd og utvalg også må tilstrebes når det gjelder fjellstyrene.»

(LMD er Landbruks- og Matdepartementet)

Orkla Fellesforvaltning:

6.8 Valgkomite

Valgkomiteen i hver krets består av 2 medlemmer og ett varamedlem. Funksjonstiden er 3 år. Første år som varamedlem, andre år som medlem og tredje og siste år som leder.

Valgkomiteen tar imot forslag på kandidater fra fiskerettshaverne i sin krets. De skal fremme forslag på kandidater til styre og RS. Styremedlemmene skal være medlemmer av RS.

Valgkomiteen forplikter seg til å sende sitt skriftlige forslag til OFF's administrasjon innen 3 uker før det ordinære kretsmøtet skal avholdes.

Valgkomiteen skal søke kjønnsdeling og geografisk spredning.

8 STYRE

8.1 Styrets kompetanse og sammensetning

Styret leder OFF sin virksomhet, drift og aktiviteter etter lagets vedtekter og hovedlinjer trukket opp av RS.

Styrets leder innkaller til styremøte når vedkommende finner det nødvendig, eller etter anmodning fra minst to av styremedlemmene.

Vedtak i styret blir gjort med vanlig flertall. Ved stemmelikhet har fungerende leder dobbeltstemme.

Styret består av leder, nestleder og fire øvrige styremedlemmer, og er beslutningsdyktig når lederen eller nestlederen og minst tre av de øvrige styremedlemmene deltar. Regnskaps- og arbeidsår følger kalenderåret. OFF blir forpliktet av styreleder.

8.2 Styrets oppgaver

- *Styret skal administrere driften av OFF, herunder:*
- *arrangere kretsmøte/infomøter/høstmøte for de tre kretsene*
- *velge styrets nestleder*
- *arrangere og lede RS-møte*
- *avgi årsmelding og årsregnskap*
- *framlegge arbeids- og handlingsplan og budsjettforslag*
- *føre protokoll over lokale kretsmøter, RS-møter og styremøter*
- *ved behov revidere driftsplan for vassdraget*
- *sørge for at fiskerettshaverne får faglig og praktisk informasjon om fiskeforvaltningen i vassdraget*
- *holde kontakt med kommunene i vassdraget og den offentlige fiskeforvaltning*
- *velge utsendinger til å representere OFF ved aktuelle møter og arrangement*
- *ajourføre adresseliste over fiskerettshaverne*
- *Innen den 20.12 fastsette neste års fiskeregler*
- *Innen den 20.12 fastsette en andelsfordeling mellom kommunene basert på gjennomsnittlig fangst for de siste 5 år.*

Den sentrale valgkomiteen består av lederne i de tre kretsene og skal foreslå styreleder, revisor og komme med forslag til honorar til leder og tillitsvalgte. Den sentrale valgkomiteen skal sende sitt skriftlige forslag til OFF's administrasjon før det ordinære RS-møtet skal avholdes innen 3 uker før det ordinære RS-møtet skal avholdes.

Orklas fellesforvaltnings sitt styret tilfredsstiller p.t. ikke likestillingsloven med 2 kvinner og 4 menn

Tanaforskriften

§ 6. Tanavassdragets fiskeforvaltning

Et lokalt fiskeforvaltningsorgan, Tanavassdragets fiskeforvaltning, skal ha ansvar for å forvalte fisken og fisket i vassdraget, herunder organisering av fisket og salg av fiskekort, overvåking av fiskebestandene, oppsyn med fisket, fangstrapportering og informasjon.

Tanavassdragets fiskeforvaltning skal ha ni medlemmer med personlige stedfortredere. De fiskeberettigede etter § 3 velger fem av medlemmene på fellesmøtet, jf. § 8.

Kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3.

Medlemmene skal oppnevnes innen utgangen av november i valgåret. Enkeltmedlemmer, og stedfortredere, kan skiftes ut i funksjonsperioden når det foreligger særlige grunner. Med særlige grunner menes personlige forhold, som sykdom, flytting, sterke familiære hensyn og lignende, eller vesentlig mislighold av vervets oppgaver. Tanavassdragets fiskeforvaltning avgjør om særlige grunner foreligger.

Vedtak etter § 9, § 10, § 11, § 12, § 13 og § 14 krever kvalifisert flertall (2/3). Det samme gjelder budsjettvedtak.

Det skal etter fiskesesongen holdes årlige, rådgivende møter (laksemøter) for alle med fiskerett i Tanavassdraget, hvor Tanavassdragets fiskeforvaltning redegjør for drift foregående år, og planer fremover. Laksemøtet kan uttale seg om alle spørsmål av betydning for fisk og fisket. Varsel om laksemøte kunngjøres i god tid før møtet.

Funksjonstiden er fire år og følger kommunevalgperioden. Leder og nestleder velges av Tanavassdragets fiskeforvaltning. De fiskeberettigede etter § 3 velger leder for perioden fra opprettelsen av forvaltningsorganet til utløpet av første hele periode. Deretter skal leder og nestleder rulleres hvert annet år mellom representanter for de fiskeberettigede og representanter oppnevnt av kommunene.

§ 8. Fellesmøte for fiskeberettigete

Fellesmøte for fiskeberettigete jf. § 3, holdes samlet for Tana og Karasjok soner hvert fjerde år etter innkalling av Tanavassdragets fiskeforvaltning. Fellesmøtet velger de fiskeberettigetes medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning. Møtet ledes av Tanavassdragets fiskeforvaltning ved leder eller nestleder, avhengig av hvem av disse som har fiskerett etter § 3.

Fellesmøte i forbindelse med valg av representanter til Tanavassdragets fiskeforvaltning avholdes innen utgangen av november i året for kommunevalg.

Det kan ved behov innkalles til ekstraordinært fellesmøte i perioden, dersom det skal foretas nyvalg av enkeltmedlemmer eller stedfortredere etter § 6 tredje ledd.

Fellesmøtet kan uttale seg om alle spørsmål av betydning for fisk og fisket, og det kan ved behov innkalles til ekstraordinært fellesmøte midt i perioden for å drøfte slike spørsmål.

[Alta Laksefiskeri Interessentskap \(ALI\)](#)

Fra Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI) sine hjemmeside finner vi beskrivelse ang fiskeretten i Tanavassdraget

Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI) eier fiskerettighetene i Altaelva. Selskapet representerer grunneierne i Alta som har elverett, - interessentene. Interessentene har lik andel i selskapet uavhengig av eiendommens størrelse.

For å bli medlem i Alta Laksefiskeri Interessentskap må man eie og drive jord som produserer nok høy til å fø ei ku en hel vinter, noe som tilsvarer 2500 kg tørrhøy eller 10000 kg silo. Dette gjelder innenfor et avgrenset område langs elvedalen og man må i tillegg være bosatt i samme område. Denne regelen ble bestemt av Amtmannen i Finnmark i 1880 og gjelder den dag i dag.

Valg av styremedlemmer og styreleder til ALI

Det er elvetinget som velger styret til ALI. Hvem som velger styret, antall styremedlemmer og hvordan det velges beskrives i ALI sine vedtekter § 10, §11 og §12.

Det er ikke beskrevet noe om likestilling i ALI sine vedtekter.

§ 10.

Det tilligger elvetinget:

- a) å velge dirigent og referent.
- b) å velge 2 medlemmer til å underskrive protokollen.
- c) å avgjøre klager på avslag på søknad om medlemskap.
- d) å utelukke medlemmer som ikke lenger fyller vilkårene for medlemskap eller har forbrutt sitt medlemskap.
- e) å avgjøre om fisket i Altaelva skal leies ut eller drives av medlemmene personlig.
- f) å fastsette godtgjørelser for styret og revisjonen for kommende periode.
- g) å godkjenne regnskapet og årsberetning.
- h) å godkjenne budsjettet.
- i) å vedta forandringer i vedtektene. Ved forandring av vedtektene kreves 2/3 flertall av de fremmøtte.
- j) å velge styreleder.
- k) å velge 6 styremedlemmer
- l) å velge 2 medlemmer og varamedlemmer tilavlingskontroll.
- m) å velge 2 medlemmer til kontrollkomite og revisor.

n) å velge 3 medlemmer og 1 varamedlem til valgkomité.

§ 11.

Styret består av 7 medlemmer.

§ 12.

Valgene skjer ved skriftlig avstemming hvis det foreligger flere forslag. I tilfelle stemmelikhet avgjøres dette ved loddtrekning. Styreleder velges ved særskilt valg.

Styret velger selv nestleder, for et år ad gangen.

Styreleder og styremedlemmer velges for 3 år, og kan gjenvelges. 1 år etter første valg uttrer 2 av styremedlemmene ved loddtrekning. 2 år etter første valg uttrer ytterligere 2 styremedlemmer ved loddtrekning.

Styret er beslutningsdyktig når minst 4 medlemmer er tilstede. Er bare 4 tilstede, kreves enstemmighet.

Styresammensetning i ALI

Fra BRREG henter vi 26.09.2024 styresammensetning i ALI som består av

Karianne Johansen Leder, Bernt H Romsdal, Jørn U Sandberg, Lene Romsdal,

Ole A Larsen, Tor I Lethigangas og Bjørn H Lien

Ut fra BRREG ser vi at sammensetningen ikke er iht likestillingsloven da styre har 2 kvinner og 5 menn.

Norske lakseelver:

«§ 4. Styret

NL ledes av et styre på 8 medlemmer. Av styrets medlemmer velges 6 av landsmøtet. De resterende 2 oppnevnes av styret i Norges Bondelag og Norges Skogeierforbund. Styret kan opprette et arbeidsutvalg bestående av styrets leder, nestleder og generalsekretær.

Styret skal:

Lede arbeidet i samsvar med vedtektene, retningslinjer og arbeidsplan vedtatt av landsmøtet.

Behandle saker og innspill fra forvaltningslagene.

Representere NL overfor myndigheter og institusjoner.

Tilrettelegge landsmøte, fagsamlinger o.l.

Ha ansvar for økonomistyringen, herunder prioritere organisasjonens aktiviteter.

Ansette leder av administrasjonen og vedta overordnet personalpolitikk.»

Ved forfall til styremøte innkalles varamedlem etter rekkefølge.

Styret er beslutningsdyktig når minst 4 styremedlemmer (inkludert varamedlemmer) er til stede. For gyldig styrevedtak kreves simpelt flertall, likevel alltid minst 3 stemmer for. Ved stemmelikhet har styrets leder dobbeltstemme.

§ 5. Valgkomiteen

Valgkomiteen fremmer forslag til kandidater etter innspill fra medlemslagene.

Valgkomiteen velges av landsmøtet og konstituerer seg selv.

Valgkomiteen har som oppgave å fremme forslag til valg av styreleder, styremedlemmer, varamedlemmer og revisor, samt foreslå godgjøring av styrets leder og øvrige styremedlemmer.

[Anárjohka nasjonalparkstyre](#)

Utvalget har bedt om innspill fra Anárjohka nasjonalparkstyre og fått følgende tilbakemelding:

Utvalget TF har opprettet, ber om innspill i deres utredning av fire problemstillinger.

Nasjonalparkstyret for Anárjoga álbmotmeahcci / Anárjohka nasjonalpark kommer ikke til å ta stilling til problemstillingene. Det nasjonalparkstyret derimot vil i tilsvaret, er å vise til hvordan oppnevnesprosedyren for nasjonalpark-/verneområdestyrene fungerer. Måten det blir gjort for oss kan muligens bidra til å finne en ordnet løsning for fremtidig oppnevnelser i TF.

I vedtektene for nasjonalpark- og verneområdestyrene er prosessen med oppnevning og sammensetning av medlemmer til styrene beskrevet som følger:

«Nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra berørte kommuner, fylkesting og Sameting.

Oppnevningsperioden for medlemmene i styret følger valgperioden for henholdsvis kommunestyrene, fylkestingene og Sametinget. Sammensetningen av nasjonalpark- /verneområdestyret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 28. Hver kommune skal være representert med ett medlem og innstiller en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer.

Hver fylkeskommune skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og innstiller en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets medlemmer. Medlemmene skal ha personlige varamedlemmer som møter når det faste medlemmet har forfall.

Nasjonalpark-/verneområdestyret velger selv sin leder og nestleder.»

I nasjonalparkstyret for Anárjoga álbmotmeahcci / Anárjohka nasjonalpark så sitter det fem (5) faste medlemmer som hver har egen personlig vara. Fordelingen er: to fra Sametinget og en fra henholdsvis Fylkeskommunen, Kautokeino og Karasjok kommuner. Det er Miljødirektoratet som formelt oppnevner medlemmene, etter forslag fra kommunene og sametinget. Miljødirektoratet er den som i oppnevningen sikrer at medlemmene oppfyller likestillingsloven og har dermed 10 personer, 5 kvinner og 5 menn, som utgangspunkt til å velge 5 faste og 5 varamedlemmer.

Dersom vedtektene for TF ikke er like klar i hvordan medlemsoppnevningen skal sikre kjønnsbalansen i henhold til likestillingsloven, kan det være behov for at disse presiseres. En måte kunne vært at en oppnevner styremedlemmer som for nasjonalpark/verneområdene, at hver part innstiller to personer, en mann og en kvinne, som et eksternt, uhildet organ velger mellom. Da blir dette organets oppgave å formelt oppnevne styrets medlemmer med en sammensetning i henhold til vedtekter og gjeldende lovverk.

Drøfting

Utvalget har sett på organer som forvalter naturgoder. Utvalget er ikke overrasket over at oppgavene kan sammenlignes med de Tanavassdragets fiskeforvaltning har. Heller ikke myndigheten er mye forskjellig. I noen av styrene er det også flere organ som velger styret. Dette gjør at TF ikke er så unik som man skulle få inntrykk av. Helt like organ finnes sikkert ikke men det som skal forvaltes er naturgoder der styret skal ha ansvar og myndighet til å forvalte rettigheter, utøvelse av høsting og økonomi.

Sammenlikningen er at det er noen som velger et styre og styre har videre myndighet til å forvalte. Mye er likt og følger gjerne en 4 årsperiode for styremedlemmene, da sammenfallende med kommunestyre periode.

Det har vært krevende å få tak i alle vedtekter / regler til forvalteren men utvalget har hentet lovverket for fjellstyrene, nemlig fjelloven. Den er klar på at likestillingsloven ikke gjelder for fjellstyrene. Dette var et overaskende funn. Videre har vi sett på vedtektene til ALI hvor det ikke nevnes noe om likestillingsloven. Flere har andre styrer som vi finner regelverk / vedtekter for sier ikke noe om likestilling.

I undersøkelsen om styresammensetning finner utvalget at veldig mange organer ikke tilfredsstillers likestillingsloven. Men at om dette ikke er et krav, vil det heller ikke bli fulgt opp på samme måte.

For 72 fiskeforvaltere i Norge som utvalget undersøkte er kun 13 forvalter som tilfredsstillers likestillingsloven. Dette er kun 18% av de undersøkte forvaltere.

For de 100 fjellstyrene som utvalget har undersøkt finner utvalget at 32 ikke tilfredsstillers likestillingsloven.

Med trykket som KLD har lagt på TF ang likestilling er det særdeles overraskende at så mange forvaltere i Norge ikke tilfredsstillers likestillingsloven. Enda større er overraskelsen for utvalget at det i fjelloven skrives at likestillingsloven ikke gjelder for fjellstyrene.

Veien fram til dagens TF sammensetning – en tidslinje

Ny kommunevalgperiode starter høsten 2023 med kommunevalg 11.09.2023.

Tanaforskriften § 6 heter det

Tanavassdragets fiskeforvaltning skal ha ni medlemmer med personlige stedfortreder. De fiskeberettigede etter § 3 velger fem av medlemmene på fellesmøtet, jf. § 8. Kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortreder blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3.

Medlemmene skal oppnevnes innen utgangen av november i valgåret.

Tana kommunes oppnevning

Tana kommune oppnevnte sine 2 TF medlemmer 12.10.23 i sitt konstituerende møte. Kst oppnevnte følgende TF medlemmer med personlige stedfortreder

TF Medlem	Personlig stedfortreder
Sverre Kimo Pedersen	Magne Ballovara
Ellen Kristina Saba	Kjelfrid Kjølås

15.02.24 valgte Tana kommune å bytte ut Sverre Kimo Pedersen med Odd Erik Solbak. Det ble midlertidig sendt inn lovlighetsklage på vedtaket. Statsforvalteren i Troms og Finnmark vedtok å gi vedtaket oppsettende virkning til saken er endelig behandlet. Saken er så behandlet i kst 23.05.24 hvor klagen ikke blir tatt til følge. Sverre Kimo Pedersen har tregt seg som TF medlem 23.5.24.

Hvem som er oppnevnt fra Tana kommune er dermed noe usikkert da Tana kommune ikke har meddelt TF hvem som er TF medlem etter Sverre Kimo Pedersen. Inntil videre er Magne Ballovara personlig stedfortreder for Sverre Kimo Pedersen til ny TF medlem er klart.

Fellesmøte sitt valg

Fellesmøte blir avholdt 28.10.23 hvor følgende blir valgt

TF Medlem	Personlig stedfortreder
Asbjørn Guttorm	Mona B. Kemi
Dan Vidar Rasmus	Edmund Persen
Benn Larsen	Laila Dervo
Rune Aslaksen	Jorunn A. Sottinen
Oskar Trosten	Harald Persen

Det blir klaget på valgene hvor TF direktøren egenhendig valgte å innkalle til nytt Fellesmøte 06.01.24.

Fellesmøte 06.01.24 valgte derimot å stadfeste valgene som fellesmøte gjorde 28.10.23 men valgte i tillegg å be om at det skulle avholdes et nytt Fellesmøte innen 01.05.24.

Det ble avholdt et 3. Fellesmøte for kommunevalgperioden den 24.04.24 hvor følgende personer ble valgt

TF Medlem	Personlig stedfortreder
Per Gunner Guttorm	Morten Blien
Dan Vidar Rasmus	Bjarne Rikardsen
Benn Larsen	Torild Tueeng
Rune Aslaksen	Harald Persen
Oskar Trosten	Jorunn A Sottinen

Karasjok kommunes oppnevning

Karasjok kommune oppnevnte sine TF medlemmer 16.11.24. Det ble sendt lovlighetsklage på vedtaket til kst uten at dette førte fram.

Følgende er oppnevnt fra Karasjok kommune

TF Medlem	Personlig stedfortreder
Kjell Olav Guttorm	Paul Inge Turi
Jan Idar Somby	Berit Astrid Utsi

Konstituering av TF

Etter at alle tre organene som skal oppnevne/velge TF medlemmer for ny periode valgte TF leder å innkalle til konstituerende møte 17.11.23. På møtet fremmet TF direktøren at det fantes en rulleringsordning på hvor TF leder og TF nestleder skulle komme ifra. Denne rulleringsordningen er ikke beskrevet i forskrift eller TF sine vedtekter. TF har heller ikke gjort vedtak som kan binde valgte TF medlemmer om hvor TF leder og TF nestleder skal komme fra. Den oppdiktede rulleringsordninger til direktørene viser at leder i TF har kommet fra Tana kommune i alt 10 av 12 år.

TF møte kom ikke til enighet om hvem som skulle bekle vervene og valgte dermed å utsette valget til neste annonserte TF møte 08.12.23. TF direktøren ville dette annerledes og avlyste dette møte mot TF leders vilje. TF direktøren valgte på egenhånd ikke forholde seg til Fellesmøtes 28.10.23 sine valg, men valgte å innkalle til nytt Fellesmøte 06.01.24. Etter Fellesmøte 06.01.24 konstituerte TF seg.

Leder Sverre Kimo Pedersen

Nestleder Rune Aslaksen

Det ble klaget på nestledervervet hvor TF direktør fremmet nyvalg av nestleder. TF valgte å ikke ta klagen til følge på TF møte 24.01.24.

Etter Fellesmøte 24.04.24 valgte TF å konstituere seg på nytt 13.05.24.

Leder Kjell Olav Guttorm

Nestleder Rune Aslaksen

Etter en turbulent tid består TF av følgende medlemmer

TF Medlem	Personlig stedfortreder
Kjell Olav Guttorm (Leder)	Paul Inge Turi
Rune Aslaksen (Nest leder)	Harald Persen
Benn Larsen	Torild Tueeng
Oskar Trosten	Jorunn Alice Sottinen
Per Gunnar Guttorm	Morten Blien
Dan Vidar Rasmus	Bjarne Rikardsen
Jan Idar Somby	Berit Astrid Utsi
Ellen Kristina Saba	Kjelfrid Kjølås
	Magne Ballovara (fungerer For Sverre K Pedersen som har trukket seg)

Drøfting - TF sin sammensetning og vedtakskompetanse

KLD har i flere brev skrevet om at sammensetningen i TF ikke tilfredsstillende likestillingsloven § 28 og Tanaforskriften § 6 og geografisk spredning av valgte TF medlemmer. Det er sendt flere klager til KLD på bandt annet på Fellesmøtes valg.

Hovedtrekkene i klagen var at den geografiske fordelingen av TF medlemmene ikke var tilfredsstillende og at likestillingsloven ikke var fulgt.

Svarbrevet på klagen som er sendt fra Alex elektro den 10.11.24 skriver kld følgende

«Bestemmelsen i Tanaforskriften § 8 gir kun overordnede rammer for gjennomføring av fellesmøtet, og legger ikke nærmere føringer eller begrensninger hva gjelder valg av representanter. Det er derfor vanskelig å se at forholdene påpekt i klagen skulle utgjøre et brudd på § 8 i Tanaforskriften»

Videre skriver KLD

Utgangspunktet for Tanaforskriften og organiseringen av fiskerettshaverne var nettopp at TF skulle ha ansvaret for den privatrettslige forvaltningen av vassdraget (Tanautvalgets rapport s. 14), og at det burde være minst mulig innblanding fra sentrale myndigheter i TFs saksbehandling.

Valg av representanter til TF gjelder valg av hvem som skal ivareta de privatrettslige rettighetene i vassdraget de kommende årene. Dette er altså et område som TF og rettighetshaverne skal forvalte selv, og hvor departementet ikke har noen myndighet. Når det fremheves at statlige myndigheter skal ha minst mulig innflytelse på TFs saksbehandling, anser departementet at statlige myndigheter skal ha enda mindre innflytelse på fellesmøtet, hvor hver laksebreveier representerer seg selv og sine interesser.

Svarbrevet til Tore-Jan Gjerpe 15.12.23 skriver KLD

Utgangspunktet for Tanaforskriften og organiseringen av fiskeforvaltningen var at TF skulle ha ansvaret for den privatrettslige forvaltningen av vassdraget (Tanautvalgets rapport s. 14), og at det burde være minst mulig innblanding fra sentrale myndigheter i TFs saksbehandling.

Valg av representanter til TF gjelder valg av hvem som skal ivareta de privatrettslige rettighetene i vassdraget de kommende årene. Dette er altså et område som TF og rettighetshaverne skal forvalte selv, og hvor departementet ikke har noen direkte myndighet. Når det fremheves av Tanautvalget at statlige myndigheter skal ha minst mulig innflytelse på TFs saksbehandling, anser departementet at statlige myndigheter skal ha enda mindre innflytelse på fellesmøtet, hvor hver fiskeberettiget representerer seg selv og sine interesser.

Etter Fellesmøte 24.04.24 ble det sendt flere klager til KLD. Denne gang reagere KLD med et brev til TF ang TF sin sammensetning. KLD svarer likevel annerledes på klagen fra Karasjok Sonestyre 07.06.24. KLD skriver

Departementet viser til vårt brev til TF 30. april, hvor vi påpekte at dagens medlems sammensetning i TF ikke er i tråd med kravene i Tanaforskriften og i likestillings- og diskrimineringsloven. I e-post 8. mai presiserte vi videre at dette ikke betyr at departementet går inn og opphever valgresultatet. Ingen av de nevnte regelverkene hjemler noen slik umiddelbar effekt.

Videre skriver KLD

Det kommer derimot tydelig frem i brevet at departementet forventer at TF retter opp i sammensetningen av medlemmer.

KLD er tydelig på at dem ikke har hjemler til å kreve endring av TF medlemmenes sammensetning, men krever likevel at TF retter opp i sammensetning av TF medlemmer. Det er viktig å presisere at TF ikke velger egne TF medlemmer. Det er det andre organer som gjør. Disse valgene / oppnevningene foregår etter egne regler. TF kan ikke pålegge noen organer til å velge TF medlemmer slik TF ønsker. TF er en sammenslutning av medlemmer som velges/oppnevnes av organer utenfor TF sin kontroll. Kravet fra KLD til TF er dermed å anse som en umulighet. Det skulle også tatt seg ut at for eksempel laksebreveiere ber kommunen å bytte ut sine oppnevnte TF medlemmer eller at de kommunale oppnevnte TF medlemmene ber Fellesmøte velge andre TF medlemmer. Dette ville ført til utidig innblanding i valgene av folk uten rette myndighet.

KLD skriver et nytt krass brev til TF den 13.08.24 hvor det blant annet heter

Departementet ønsker å presisere at vi ikke anser TF som lovlig sammensatt, slik det fremstår i dag. Tanaforskriften krav er ikke fulgt, og TF har således ikke vedtakskompetanse, utover det som er helt nødvendig for den daglige driften, frem til fiskeforvaltningen er gyldig sammensatt iht. forskriften. TF kan ikke foreta viktige avgjørelser som f.eks. å ansette ny direktør, før fiskeforvaltningen igjen er gyldig konstituert. Avgjørelser i strid med dette, som f.eks. en ansettelse foretatt av det sittende TF vil ikke være gyldig, og vil kunne få rettslige konsekvenser.

KLD anser TF som ikke gyldig sammensatt og TF har således ikke vedtakskompetanse. For å kunne frata et organ vedtakskompetanse må KLD ha en hjemmel. I overnevnte brev 07.06.24

heter det at Tanaforskriften og likestillingsloven ikke hjemler en slik effekt. Hvilken hjemler KLD bruker i brevet 13.08.24 vites ikke. Hjemmelen er heller ikke beskrevet i tidligere eller senere brev. Tvert imot skriver KLD at dem ikke har slik hjemmel. Kld forsøker å begrense TF sin myndighet i brevet 13.08.24 med begrunnelse i likestillingsloven og Tanaforskriften som ikke hjemler en slik begrensning. TF er sammensatt av at tre forskjellige organer som velger /oppnevner sine TF medlemmer. De organene som velger /oppnevner sine TF medlemmer har krav på at TF medlemmene sitter i TF. Tanaforskriften har ingen § som omhandler godkjenningsordninger på valg/ oppnevning av TF medlemmer. Valgene må dermed anses som gyldige inntil et kompetent organ opphever valgene. KLD har selv skrevet i flere brev at dem ikke har denne hjemmelen.

Tanaforskriften har ingen § som kan begrense TF sin vedtakskompetanse som for eksempel at TF ikke kan ansette direktør/daglig leder. Tidligere direktør Hans-Erik Varsi har sagt opp sin stilling og har fratrett denne. TF er pliktige å ha en daglig leder. Denne plikten beskrives også av BRREG sitt brev til TF 20.07.24. Dersom TF ikke skulle ha myndighet til å ansette daglig leder, må spørsmålet være, hvem skulle ha denne kompetansen da?? Tanaforskriften er taus angående ansettelsen av daglig leder/direktør. TF sine vedtekter skriver at TF ansetter direktør.

De aller fleste oppgavene til TF gjelder daglig drift som å ansette daglig leder, ansvar for regnskap, tildele laksebrev, vedta budsjett, laksebrevenes økonomiske interesser osv. Øverste ansvar for disse oppgavene er TF medlemmene sitt. TF medlemmene kan umulig ha ansvar for oppgaven uten å inneha vedtakskompetanse for de samme oppgavene.

Utvalget vil av overnevnte grunne anse KLD sitt brev av 30.04.2024 og 13.08.24 som en nullitet og at TF har nødvendig vedtakskompetanse til å ivareta de privatrettslige forvaltningsoppgaven og laksebreveierens økonomiske interesser i Tanavassdraget jf. Tanaforskriften.

Denne konklusjonen sammenfaller med Professor Solheim sin hovedkonklusjon.

Utredning for Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF)

- Av professor Stig H. Solheim, UiT – Norges arktiske universitet, Det juridiske fakultet

1 Tema og hovedkonklusjoner

1.1 Introduksjon

Undertegnede (Stig H. Solheim) er av Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) v/ Rune Aslaksen bedt om å utrede følgende problemstillinger:

- 1) Er fellesmøtet for fiskeberettigede, se Tanaforskriften § 8, bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter til TF?
- 2) Kan fellesmøtet for fiskeberettigede, se Tanaforskriften § 8, pålegges å ta geografiske hensyn (Karasjok og Tana kommuner) ved valg av egne representanter til TF?
- 3) Er kommunene Tana og Karasjok bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved oppnevning av representanter til TF?
- 4) Hvilke hjemler har Departementet til å gripe inn i valg/oppnevning til TF?

Utredningen bygger på skriftlige dokumenter oversendt fra Rune Aslaksen, og generelt tilgjengelige kilder. Konklusjonene gir uttrykk for undertegnedes faglige syn, basert tilgjengelig materiale. Det forutsettes at de fiskeberettigede etter Tanaforskriften § 3 har et privatrettslig grunnlag for sine fiskerettigheter, og at disse rettighetene nå bare er kodifisert i lovverket. Se for øvrig sluttmerknad.

1.2 Hovedkonklusjoner

- Fellesmøtet for fiskeberettigede er *ikke* bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter
- Fellesmøtet for fiskeberettigede kan *ikke* pålegges å ta geografiske hensyn ved valg av egne representanter
- Kommunene Tana og Karasjok er bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved oppnevning av representanter til TF
- Tana og Karasjok kan også måtte hensynta den samlede kjønnsbalanse i TF hvor de fiskeberettigedes valg er kjønnsunyasert, og hvor det er mulig å korrigere for dette
- Departementet kan kun gripe inn ovenfor de fiskeberettigedes valg av representanter til TF hvor de har klar hjemmel for dette. Ovenfor kommunenes oppnevning, må de også i utgangspunktet ha et rettsgrunnlag

2 Nærmere om problemstillingene

2.1 Er fellesmøtet bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av representanter?

Av likestillings- og diskrimineringsloven kapittel 4 om aktivt likestillingsarbeid følger det av § 28 bokstav d at:

«Når et offentlig organ oppnevner eller velger utvalg, styre, råd, nemnder, delegasjoner mv., skal begge kjønn være representert på følgende måte: (...)

d. Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire»

Pliktsubjektet etter denne bestemmelsen er «offentlig organ». Etter Tanaforskriften § 6 andre ledd andre punktum skal «de fiskeberettigede etter § 3» velge fem av medlemmene til TF på fellesmøte, jf. § 8. Fiskeberettiget etter § 3 er definert som «personer som avler minst 2000 kg høy i året eller en tilsvarende mengde grovfôr av annet slag på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål, når grunnen

ligger mindre enn to kilometer fra bredden av Tana eller sideelvene og vedkommende bor på eller nær grunnen.» Ordlyden i forskriften taler altså for at det er tale om *private* rettighetshavere som er gitt dette valgmandatet. Det er heller ikke tvilsomt at bakgrunnen for valgmandatet er at disse har privatrettslige rettigheter i vassdraget, og at de derfor i større grad skulle inkluderes i forvaltningen. Se f.eks. kgl. Res. 4. februar 2011 s. 1.

Private rettighetshavere kan ikke anses som «et offentlig organ», og er følgelig heller ikke bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter til TF. Klima- og miljødepartementet har i brev av 30. april 2024 hevdet at «TF er et organ som utfører offentlig myndighet, og er dermed underlagt denne bestemmelsen». For det første må det påpekes TF's virksomhet er sammensatt, og skal også «ivareta de fiskeberettigedes særskilte rettigheter», jf. § 2 andre ledd. Dette er ingen klassisk myndighetsutøvelse. For det andre må det påpekes at selv om TF som organ *utøver* noe offentlig myndighet, retter § 28 i likestillings- og diskrimineringsloven seg mot *opprettelsen* av organet. At organet som sådan må innrette seg etter likestillings- og diskrimineringslovgivning, kan ikke innebære at private rettighetshavere med valgmandat blir forpliktet til å følge samme lovgivning. Disse er å anse som private borgere og ved inngrep ovenfor dem kreves hjemmel i lov, jf. Grunnloven § 113. De fiskeberettigedes situasjon er sammenlignbar med aksjeeiere i private selskaper, hvor kjønnsrepresentasjon i styrer lenge var opp til eierne selv. Etter hvert har man fått klare lovhjemler som krever at også private eiere, i selskaper over en viss størrelse, tar hensyn til kjønns sammensetning i styrer. Slik hjemmel foreligger ikke for de fiskeberettigedes valg til TF. I Tanaforskriften § 8 første ledd andre punktum heter det bare:

«Fellesmøtet velger de fiskeberettigetes medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning.»

Hverken her, eller andre steder i forskriften, fremgår det noe krav til kjønnsrepresentasjon. Og ettersom de fiskeberettigede etter Tanaforskriften § 3 er

private rettssubjekter med rettigheter av privatrettslig opphav, kan de ikke pålegges å velge egne representanter utfra andre kriterier enn det som følger av forskriften selv. For kommunenes oppnevning av representanter stiller dette seg annerledes, se 2.3.

Konklusjonen må etter dette bli at fellesmøtet ikke er bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28 ved valg av egne representanter. Jeg føyer til at jeg ikke anser konklusjonen som tvilsom.

2.2 Er fellesmøtet forpliktet til å ta geografiske hensyn ved fordeling av representanter (Karasjok og Tana kommuner)?

Hvorvidt fellesmøtet er bundet til å hensynta geografisk fordeling av representanter må i utgangspunktet løses basert på samme prinsipielle synspunkter som ovenfor. Finnes det en hjemmel som kan pålegge private rettighetshavere dette? Et pålegg om å utøve eierrådigheten på en bestemt måte, har karakter av offentlig myndighetsutøvelse, og da kreves det en hjemmel, se f.eks. HR-2021-2510-A (Rydesaken).

Ordlyden i Tanaforskriften § 8: «Fellesmøtet velger de fiskeberettigetes medlemmer til Tanavassdragets fiskeforvaltning», indikerer ikke at det foreligger en slik plikt. Heller ikke øvrige lovbestemmelser gir slike indikasjoner.

Samtidig er det klare elementer i forskriftens forhistorie som indikerer at man *ønsket* geografisk spredning blant de representantene som fellesmøtet skulle velge. Dette fremgår blant annet av Tanautvalgets rapport av 3. desember 2009 og kgl. res. 4. februar 2011. I sistnevnte er det f.eks. på s. 15 uttrykt:

«Departementet ser det som naturlig at minst to av de fem representantene skal være fiskeberettiget basert på eiendom i én av kommunene, slik at det sikrer god representasjon fra alle deler av vassdraget.»

Forarbeidene til forskriften taler derfor isolert sett for at ordlyden i Tanaforskriften § 8 skal tolkes utvidende til å inkludere en forpliktelse til å hensynta geografisk representasjon. Hensynet til god og rettferdig eierforvaltning taler i samme retning, iallfall til å inkludere en rett til at begge kommuners fiskeberettigede skal være representert. På den annen side er geografisk spredning i TF til en viss grad uansett ivaretatt gjennom Tana og Karasjoks rett til å utnevne to representanter hver, jf. Tanaforskriften § 6 andre ledd andre punktum. Disse kan bidra til at forvaltningen hensyntar geografiske forhold, selv om de skal velges blant de med rett til stangfiske, og ikke de fiskeberettigede etter § 3.

Det springende punkt blir om en utvidende fortolkning av forskriften lar seg forsvare i forhold til legalitetsprinsippet som er utgangspunktet for drøftelsen. Det bemerkes først at forarbeider til forskrifter normalt har mindre rettskildemessig vekt enn forarbeider til lover, se f.eks. Skoghøy, Rett og Rettsanvendelse, Oslo 2023 s. 93. Skoghøy påpeker på samme side at « (...) på områder hvor det forvaltningsrettslige legalitetsprinsipp gjør seg gjeldende, er muligheten for utvidende fortolkning sterkt begrenset (...)». Her må det for det første bemerkes at det utvidende elementet i tolkningen i dette tilfellet er nokså omfattende. Tanaforskriften definerer klart hvem som er fiskeberettigede (§ 3), at de har mandat til å velge 5 av 9 representanter til TF (§ 6 andre ledd) og hvordan valget skal skje (§ 8). Utover at representantene skal velges blant de fiskeberettigede, er forskriftens ordlyd taus. Et utfyllende element om krav til geografisk representasjon, er derfor ingen presiserende tolkning, men krever nokså omfattende utfylling av ordlyden. Selv om forarbeidene til forskriften synes å forutsette at geografisk spredning hadde vært klart ønskelig, så står det i strid med en like klar ordlyd. På samme måte

som i Rt-2013-1487 (se avsnitt 56) har jeg kommet til at ordlyden må tillegges avgjørende vekt.

Konklusjonen blir etter dette Departementet ikke kan kreve at fellesmøtet ved valg av egne representanter skal ta geografiske hensyn. Jeg legger til at denne konklusjonen, ikke er like sikker som foregående konklusjon. Her er det nok noe rom for rettslig uenighet.

2.3 Er kommunene bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28?

2.3.1 Utgangspunktet

Av Tanforskriften § 6 andre ledd andre punktum følger det at «[k]ommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3». Et kommunestyre er å anse som et «offentlig organ» etter likestillings- og diskrimineringsloven § 28, og må dermed hensynta kjønnsbalanse ved utnevning av sine representanter.

I utgangspunktet innebærer dette at kommunestyrene i Tana og Karasjok må oppnevne en mann og en kvinne hver som medlem, og en mann og en kvinne hver som personlig stedfortreder. Departementet kan gi dispensasjon fra kravet om kjønnsbalanse dersom det ikke har latt seg gjøre å finne et tilstrekkelig antall kvalifiserte medlemmer av begge kjønn, jf. § 28 tredje ledd.

Konklusjonen blir etter dette at kommunene, ved oppnevning av representanter til TF, er bundet av likestillings- og diskrimineringsloven § 28. Denne konklusjonen er etter mitt syn heller ikke tvilsom.

2.3.2 Må kommunene ta hensyn til valget tatt på fellesmøtet?

En problemstilling som kan oppstå, er at kommunene oppnevner sine representanter til TF, etter at de fiskeberettigede har valgt sine representanter på fellesmøtet. Dersom det allerede da er klart at TF samlede sammensetning vil få en kjønnsbalanse, kan det i alle fall hevdes at kommunene ved sin utnevning er forpliktet til å hensynte dette ved sine utnevninger. Formålsbetraktninger tilsier dette. Ovenfor en kommune gjelder det heller ikke noe legalitetsprinsipp, og en noe utvidende fortolkning av forpliktelsene i likestillings- og diskrimineringsloven § 28, er derfor ikke så prinsipielt betenkelig. I praksis vil det si at dersom kommunene har kjennskap til at fellesmøtet har valgt fem menn som sine representanter, må de selv utnevne to kvinner hver, og to kvinnelige vararepresentanter hver, til TF. Om det i praksis skulle vise seg vanskelig, kan de be Departementet om dispensasjon.

Samtidig forutsetter en slik tolkning, at det for kommunene er mulig å forutsi at det vil bli en skjev kjønnsfordeling i et fremtidig sammensatt TF. Dersom deres utnevninger skjer *før* fellesmøtet har valgt sine representanter, kan jeg vanskelig se at kommunen har en rettslig forpliktelse til å omgjøre sine egne utnevninger. Utnevnelsene er jo også personlige, slik at det ikke lengre er noe rent internt anliggende, etter at utnevnelsene har skjedd.

Konklusjonen blir etter dette at kommunene, ved deres oppnevning til TF, er rettslig forpliktet til å hensynte de valg som er gjort av fellesmøte, med tanke på endelig kjønns sammensetning i TF. Denne forpliktelsen gjelder kun så langt det er forutberegnelig for kommunene at kjønnsbalansen vil bli skjev på grunn av fellesmøtets valg. Jeg gjør oppmerksom på at denne konklusjonen ikke kan anses som sikker. Her vil det være et stort rom for rettslig uenighet.

2.4 Hvilke hjemler har Departementet til å gripe inn i valg og oppnevning av TF-medlemmer?

Klima- og miljødepartementet er i utgangspunktet en naturlig forvalter av Tanaforskriften. Samtidig er formålet med forskriften «å etablere lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget», jf. § 2. Dette tilsier generelt at Departementet bør utvise tilbakeholdenhet i sin overstyring av TF. Hvis ikke risikerer man at formålet med forskriften ikke oppnås.

Videre går det et prinsipielt skille mellom inngrep ovenfor de fiskeberettigede etter § 3, og andre aktører. De fiskeberettigede etter § 3 bygger sine rettigheter på privatrettslig grunnlag (alders tids bruk og lokal sedvane). At disse rettighetene nå er kodifisert i lovverket, fratrar dem ikke karakteren av private rettigheter. Ved alle inngrep i disse rettighetene, inkludert retten til å fritt velge egne representanter til TF, kreves det hjemmel i lov. Slik forskriften fremstår i dag, gjelder det ingen begrensninger med tanke på hvem fellesmøtet kan velge som sine egne representanter. Ved et ellers lovlig valg, har de fiskeberettigede da krav på at disse representantene skal sitte i TF.

Ovenfor andre, og da særlig kommunene, kan dette stille seg noe annerledes. Her gjelder det ikke noe legalitetskrav. Men Tanaforskriften gir også bestemmelser om kompetansefordeling mellom ulike offentlige organer. I utgangspunktet fremstår kommunene Tana og Karasjoks rett til å oppnevne representanter til TF som *eksklusiv*. Det vil si en rett som i utgangspunktet ikke kan overprøves av Departementet. Formålsbetraktninger støtter en slik tolkning. Forutsetningen er at kommunenes oppnevning skjer innenfor øvrig regelverk de er bundet av, som f.eks. likestillings- og diskrimineringsloven § 28.

Videre kunne man her problematisert forholdet mellom sentrale statlige organ, og det kommunale selvstyret, se Grunnloven § 49 andre ledd. Men jeg skal her nøye meg med å presisere at også inngripen ovenfor kommunenes oppnevning av representanter til TF, vil kreve et rettsgrunnlag.

3 Sluttmerknad

En premiss i denne utredningen er at de fiskeberettigede etter Tanaforskriften § 3 bygger sine rettigheter på et privatrettslig grunnlag (alders tids bruk og lokal sedvane). Selv om dette er tatt inn som en premiss, anser jeg ikke dette som omtvistet.

Den siste problemstillingen i utredningen (Departementets hjemler til inngripen) er ikke drøftet i full dybde. Her pekes bare på noen prinsipielle utgangspunkter. Særlig forholdet mellom det kommunale selvstyret og instruksjonsretten, kunne vært drøftet mer inngående, uten at jeg tror det ville hatt noen betydning for de problemstillinger TF har ønsket belyst.

Videre gjøres det oppmerksom på at konklusjonene i utredningen gir uttrykk for mine egne faglige overbevisninger. Hvor jeg mener det er rom for faglige uenigheter, har jeg forsøkt å gi uttrykk for dette. At det i varierende grad er rom for faglige uenigheter, betyr imidlertid ikke at mine konklusjoner er noe annet enn hva jeg faktisk står inne for selv.

Tromsø, 30. september 2024

Vedlegg: referanseliste

Stig H. Solheim

Professor
Det juridiske fakultet
UiT – Norges arktiske universitet

Referanseliste

LOV-1814-05-17 : Kongeriket Norges Grunnlov

LOV-2017-06-16-51 : Lov om likestilling og forbud mot diskriminering
(likestillings- og diskrimineringsloven)

FOR-2021-10-08-2958 : Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i
Tanavassdraget, Finnmark (Tanaforskriften)

Kgl. res. 4. februar 2011 : Miljøverndepartementet, Miljø- og utviklingsminister
Erik Solheim

Tanautvalgets rapport av 3. desember 2009

Brev fra Klima- og miljødepartementet av 30. april 2024

HR-2021-2510-A (Rydesaken)

Rt-2013-1487

Jens Edvin A. Skoghøy, Rett og Rettsanvendelse, Oslo 2023

Alex Elektro AS

Deres ref

Vår ref

Dato

23/8078-

10. november 2023

Angående klage på gjennomføring av fellesmøtet for laksebeveiere i Tanavassdraget i 2023

Vi viser til henvendelse fra fire laksebeveiere i Tanavassdraget angående gjennomføringen av fellesmøtet for laksebeveiere 28. oktober i år. I henvendelsen peker dere på flere forhold i forbindelse med valg av representanter til Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF), som dere mener ikke var i overensstemmelse med Tanaforskriften eller de vedtekter som TF har laget for gjennomføring av slike fellesmøter.

I Tanaforskriften § 8 er det nedfelt regler om at det skal gjennomføres fellesmøte for fiskeberettigete (laksebeveiere jf. § 3) hvert fjerde år, og at innkalling og møteledelse ivaretas av TF. Møtet skal holdes innen utgangen av november i året for kommunevalg. Utover dette gir ikke Tanaforskriften nærmere føringer om regler for gjennomføring av fellesmøtene. Det er riktig som dere påpeker, at forutsetningen i Kgl.res. om forslag til forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget fra 2012 er at ordningen med fellesmøter for de fiskeberettigete skal videreføres. Dette betyr ikke nødvendigvis at ordningen skal videreføres uten endringer. Tanaforskriften medførte endringer i ordningen, blant annet ved at det kun blir avholdt ett fellesmøte for alle fiskeberettigete i vassdraget, i stedet for to separate møter. Bestemmelsen i Tanaforskriften § 8 gir kun overordnede rammer for gjennomføring av fellesmøtet, og legger ikke nærmere føringer eller begrensninger hva gjelder valg av representanter. Det er derfor vanskelig å se at forholdene påpekt i klagen skulle utgjøre et brudd på § 8 i Tanaforskriften.

Derimot er det nedfelt egne regler for gjennomføring av fellesmøtet. Disse er vedtatt av TF. Her gis mer detaljerte regler for møte-, tale- og forslagsrett, representasjon, gjennomføring av valg m.m. Disse vedtektene er imidlertid ikke underlagt departementets kontroll eller myndighet. Utgangspunktet for Tanaforskriften og organiseringen av fiskerettshaverne var

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Julie Gjertz
Howden
22 24 90 49

nettopp at TF skulle ha ansvaret for den privatrettslige forvaltningen av vassdraget (Tanautvalgets rapport s. 14), og at det burde være minst mulig innblanding fra sentrale myndigheter i TFs saksbehandling.

Valg av representanter til TF gjelder valg av hvem som skal ivareta de privatrettslige rettighetene i vassdraget de kommende årene. Dette er altså et område som TF og rettighetshaverne skal forvalte selv, og hvor departementet ikke har noen myndighet. Når det fremheves at statlige myndigheter skal ha minst mulig innflytelse på TFs saksbehandling, anser departementet at statlige myndigheter skal ha enda mindre innflytelse på fellesmøtet, hvor hver laksebreveier representerer seg selv og sine interesser.

I Tanaforskriften § 15 heter det at klage på TFs vedtak etter offentliglova skal sendes til Fylkesmannen i Finnmark, nå Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Videre skal tvister vedrørende rettighetsforhold om garnfisket jf. § 3 eller stangfisket jf. § 4 avgjøres av jordskifteretten eller tingretten. I kgl.res. fra 2012 fremheves på s. 22 at «[s]elv om adgangen til jordskifteretten og tingretten fremheves, mener departementet at Tanavassdragets fiskeforvaltning i første instans selv skal søke å løse den typen tvister det her kan være tale om».

På denne bakgrunn mener departementet at vi ikke har myndighet til å løse denne typen tvister, og henviser til føringene for tvisteløsning i kgl.res. og Tanaforskriften.

Med hilsen

Linn Helmich Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Julie Gjørtz Howden
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Tanavassdragets fiskeforvaltning

Tore-Jan Gjerpe

Deres ref

Vår ref

Dato

23/6078-

15. desember 2023

Angående reaksjon på gjennomføring av fellesmøtet for laksebreveiere 2023

Vi viser henvendelse fra flere fiskeberettigete i Karasjok 14. november, angående gjennomføring av fellesmøtet for fiskeberettigete i Tanavassdraget i oktober. I henvendelsen stiller dere spørsmål ved gyldigheten av gjennomførte valg på fellesmøtet og ber departementet vurdere endringer i forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget (Tanaforskriften).

Tanaforskriften ble vedtatt av Klima- og miljødepartementet i 2011, på bakgrunn av rapporten fra Tanautvalget (2009) og kgl.res. om forslag til forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget (2011). Vedtekter for Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) og regler for gjennomføring av fellesmøter er vedtatt av TF. Dette er TFs interne regelverk. Ved eventuell motstrid, vil bestemmelsene i forskriften gå foran.

Utgangspunktet for Tanaforskriften og organiseringen av fiskeforvaltningen var at TF skulle ha ansvaret for den privatrettslige forvaltningen av vassdraget (Tanautvalgets rapport s. 14), og at det burde være minst mulig innblanding fra sentrale myndigheter i TFs saksbehandling.

Valg av representanter til TF gjelder valg av hvem som skal ivareta de privatrettslige rettighetene i vassdraget de kommende årene. Dette er altså et område som TF og rettighetshaverne skal forvalte selv, og hvor departementet ikke har noen direkte myndighet. Når det fremheves av Tanautvalget at statlige myndigheter skal ha minst mulig innflytelse på TFs saksbehandling, anser departementet at statlige myndigheter skal ha enda mindre innflytelse på fellesmøtet, hvor hver fiskeberettiget representerer seg selv og sine interesser. Departementet har mottatt klager på gjennomføringen av fellesmøtet og gyldigheten av valgene, men har også registrert at disse problemstillingene har blitt tatt tak i internt i TF.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Julie Gjertz
Howden
22 24 59 49

Når det gjelder forslagene til endringer i Tanaforskriften, er departementet enig i at det kan være grunn til å se på om forskriften har fungert etter formålet og vurdere eventuelle forbedringer. Departementet vil vurdere ev. konkrete forslag til endringer fra TF i det videre arbeidet.

Angående Innføring av kvoter, viser vi til forslag om nye fiskeregler for Tanavassdraget som ble sendt på høring i sommer. Der foreslås det at all laksefiske skal være underlagt kvoter, så lenge statusen til laksebestandene er på et lavt nivå.

Med hilsen

Linn Helmich Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Julie Gjørtz Howden
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Tanavassdragets fiskeforvaltning
Deanugealdnu 1780
9845 TANA

Deres ref

Vår ref
23/5487-

Dato
30. april 2024

Angående sammensetningen av medlemmer i Tanavassdragets fiskeforvaltning

Klima- og miljødepartementet er informert om at laksebrevelemer i Tanavassdraget på ny valgte representanter til Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) under fellesmøtet den 24. april. Etter dette valget er sammensetningen i TF åtte menn og én kvinne. Av laksebrevelemeres representanter er fire bosatt Tana kommune og én bosatt i Karasjok kommune.

I likestillings- og diskrimineringsloven § 28 heter det at «[n]år et offentlig organ oppnevner eller velger utvalg, styrer, råd, nemnder, delegasjoner mv., skal begge kjønn være representert på følgende måte:

[...]

d. har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire».

TF er et organ som utfører offentlig myndighet, og er dermed underlagt denne bestemmelsen. Det betyr at minst fire av TFs medlemmer skal være kvinner. Kultur og likestillingsdepartementet kan gi dispensasjon fra kravet om kjønnsbalanse dersom det ikke har latt seg gjøre å finne et tilstrekkelig antall kvalifiserte medlemmer av begge kjønn. Det er ikke gitt noen slik dispensasjon i denne saken. Så vidt departementet har fått opplyst stilte det også flere kvinner til valg.

I følge Tanaforskriften § 8 jf. § 6 skal fellesmøtet for laksebrevelemer velge fem representanter til TF. I forarbeidene til denne forskriften (kgl. res. 4. februar 2011 s. 13) heter det at «[d]epartementet ser det som naturlig at minst to av de fem representantene skal være fiskeberettiget basert på eiendom i én av kommunene, slik at det sikrer en god

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Julie Gjertz
Howden
22 24 59 49

representasjon fra alle deler av vassdraget». Bred geografisk representasjon er også forutsatt i Tanautvalgets arbeid, og fastsatt i TFs egne vedtekter.

Dagens sammensetning i TF er ikke i overensstemmelse med Tanaforskriften § 6 og kravet i likestillings- og diskrimineringsloven § 28. Departementet ber TF snarest rette opp i disse forholdene, og sørge for at minst to av laksebrevelernes representanter er bosatt i hver kommune, og at minst fire representanter i TF er kvinner.

Med hilsen

Lindis Nerbø (e.f.)
avdelingsdirektør

Julle Gjørtz Howden
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Miljødirektoratet

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	23/5487-	7. juni 2024

Angående henvendelse om TFs sammensetning

Vi viser til deres henvendelser 10. mai og 21. mai, hvor dere uttrykker frustrasjon og bekymring for styringen av Tanavassdragets fiskeforvaltning. I henvendelsen fremhever dere flere områder hvor dere mener Tanaforskriften enten er mangelfull eller ikke etterleves, og ber departementet gripe tydeligere Inn for å rette opp i situasjonen i TF.

Departementet viser til vårt brev til TF 30. april, hvor vi påpekte at dagens medlemssammensetning i TF ikke er i tråd med kravene i Tanaforskriften og i likestillings- og diskrimineringsloven. I e-post 8. mai presiserte vi videre at dette ikke betyr at departementet går Inn og opphever valgresultatet. Ingen av de nevnte regelverkene hjemler noen slik umiddelbar effekt. Det kommer derimot tydelig frem i brevet at departementet forventer at TF retter opp i sammensetningen av medlemmer. Denne forventningen har også blitt tydelig kommunisert av klima- og miljøministeren.

Imidlertid har departementet også uttrykt at TF selv må vurdere hvordan medlemssammensetningen skal endres. Vi har blitt informert om at det pågår en prosess rundt dette i TF, og forutsetter at denne prosessen leder frem til en endring i tråd med det som ble påpekt i brevet 30. april.

Det har tidligere vært diskusjoner mellom TF og KLD om behovet for endringer i Tanaforskriften, og det er enighet om å følge opp dette i det videre samarbeidet.

Postadresse Postboks 8013 Dep 0030 Oslo postmottak@kld.dep.no	Kontoradresse Kongens gate 20 www.kld.dep.no	Telefon* 22 24 90 90 Org.nr. 972 417 882	Avdeling Naturforvaltningsavdelingen	Saksbehandler Jule Gjertz Howden 22 24 59 49
--	--	---	---	---

Med hilsen

**Linda Nerbø (e.f.)
avdelingsdirektør**

**Julle Gjørtz Howden
seniorrådgiver**

Documentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Laksereveleerne I
Karasjøk
Sonesstyret I Karasjøk
- Tanavassdragets
Fiskeforvaltning (TF)

Tanavassdragets fiskeforvaltning
Deanugealdnu 1780
9845 TANA

Deres ref

Vår ref
23/5487-

Dato
13. august 2024

Avklaringer av situasjonen vedrørende TFs sammensetning og rolle

Det vises til vårt brev av 30. april 2024, hvor Klima- og miljødepartementet ba Tanavassdragets fiskeforvaltning rette opp i dagens sammensetning i TF, da den ikke er i overensstemmelse med Tanaforskriften § 6 og kravet i likestillings- og diskrimineringsloven § 28. Det vises også til annen, senere kommunikasjon.

Departementet ønsker å presisere at vi ikke anser TF som lovlig sammensatt, slik det fremstår i dag. Tanaforskriftens krav er ikke fulgt, og TF har således ikke vedtakskompetanse, utover det som er helt nødvendig for den daglige driften, frem til fiskeforvaltningen er gyldig sammensatt iht. forskriften. TF kan ikke foreta viktige avgjørelser som f.eks. å ansette ny direktør, før fiskeforvaltningen igjen er gyldig konstituert. Avgjørelser i strid med dette, som f.eks. en ansettelse foretatt av det sittende TF vil ikke være gyldig, og vil kunne få rettslige konsekvenser.

Departementet gjentar for ordens skyld hva som må være på plass for at TF igjen får vedtakskompetanse. I følge Tanaforskriften § 8 jf. § 6 skal fellesmøtet for laksebrevlere velge fem representanter til TF. I forarbeidene til forskriften (kgl. res. 4. februar 2011 s. 13) heter det at «[d]epartementet ser det som naturlig at minst to av de fem representantene skal være fiskeberettiget basert på eiendom i én av kommunene, slik at det sikrer en god representasjon fra alle deler av vassdraget». Kravet til bosted i §§ 3 og 4 er videre klart presisert i kgl. resolusjon 20. juni 2014, til at rettighetshaver må være registrert i Folkeregisteret på den adressen som er utgangspunktet for rettigheten, og faktisk bo der. Dette må oppfylles før TF igjen konstitueres. Det vil si at minst to av laksebrevlerenes representanter må være fiskeberettiget basert på eiendom i hver kommune, altså være folkeregistrert og faktisk bo der. Det samme bostedskravet gjelder representantene fra

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
072 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Julie Gjertz
Howden
22 24 59 49

kommunene. TFs leder skal i denne perioden være stangfiskeberettiget jf. tanaloven § 5, og nestleder skal være fiskeberettiget jf. tanaloven § 4. I november 2025 bytter disse posisjon.

Når medlemmene er oppnevnt, skal de representere TF i valgperioden, og ikke den rettighetsgruppen de er utpekt fra. TF skal forvalte fisken og fisket i tråd med forskriftens intensjoner, og ha et helhetlig utgangspunkt for de vedtak organet treffer.

Departementet ser med beklagelse på uroen som har vært rundt TF de siste månedene, og senest direktørens oppsigelse. Det vil bli satt i gang et arbeid med revisjon av forskriften. I arbeidet med revisjonen vil også spørsmålet om likestillings- og diskrimineringsloven bli fulgt opp. Det viktige nå er å få på plass et gyldig sammensatt TF med beslutningsmyndighet, og å få ro rundt fiskeforvaltningen.

Med hilsen

Lene Lyngby (e.f.)
ekspedisjonsjef

Lindis Nerbo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signature